

European
Commission

Experimentarea socială

Un ghid practic pentru promotorii de proiecte

Europa
socială

COMISIA EUROPEANĂ

Direcția Generală Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune

Direcția - Locuri de muncă, competențe și politici sociale

Departamentul Unității EMPL.D.1 - Politici sociale, Garantarea copilului,

SPC Contact: DI Jiri SVARC

E-mail: jiri.svarc@ec.europa.eu

Comisia Europeană

B-1049 Bruxelles

Acest document a fost elaborat pentru Comisia Europeană, însă opiniile exprimate aparțin strict autorilor, iar Comisia Europeană nu este responsabilă pentru nicio consecință care ar putea rezulta din reutilizarea acestei publicații. Mai multe informații despre Uniunea Europeană sunt disponibile pe internet (<http://www.europa.eu>).

Acest ghid a fost comandat de DG Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune (DG EMPL - Comisia Europeană), scris de Armelle Ledan, expert senior în inovare socială la AEIDL, cu sprijinul ideologic și metodologic pentru atelierele de co-creație din partea lui Ines de Agueda, Chiara Rutolo și Olivier Schulbaum de la Fundación Goteo/Platoniq. Acesta a fost comandat de DG EMPL, ca parte a misiunii „Evaluarea și diseminarea rezultatelor apelurilor de inovare socială finanțate prin Programul UE pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială (EaSI) 2014-2020”, și a fost elaborat sub supravegherea lui Katalin Somody (Unitatea D.1 - Politici sociale, Garanții pentru Copii, CPS), Risto Raivio (Unitatea G.1 - Fondul social european +) și Oana Leborgne (Unitatea A.3 - Ciclul de buget și planificare).

Autorul dorește să mulțumească sincer tuturor proiectelor EaSI din perioada 2014-2020 care au contribuit intens la pregătirea acestui ghid în timpul procesului de co-creare. Folosirea experienței vaste și practice a acestora a fost esențială pentru elaborarea acestui ghid.

Manuscris finalizat în aprilie 2022

Comisia Europeană nu este răspunzătoare pentru nicio consecință a reutilizării acestei publicații.

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2022

© Uniunea Europeană, 2022

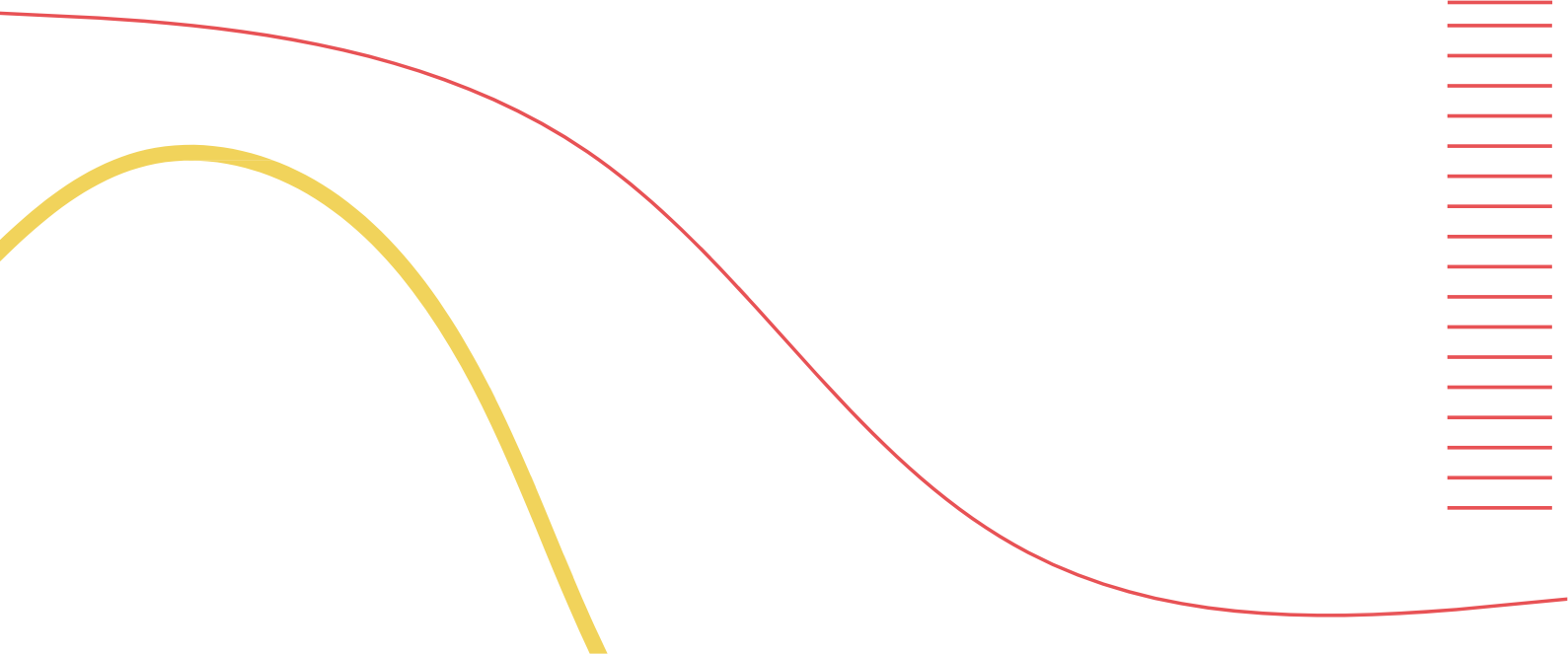
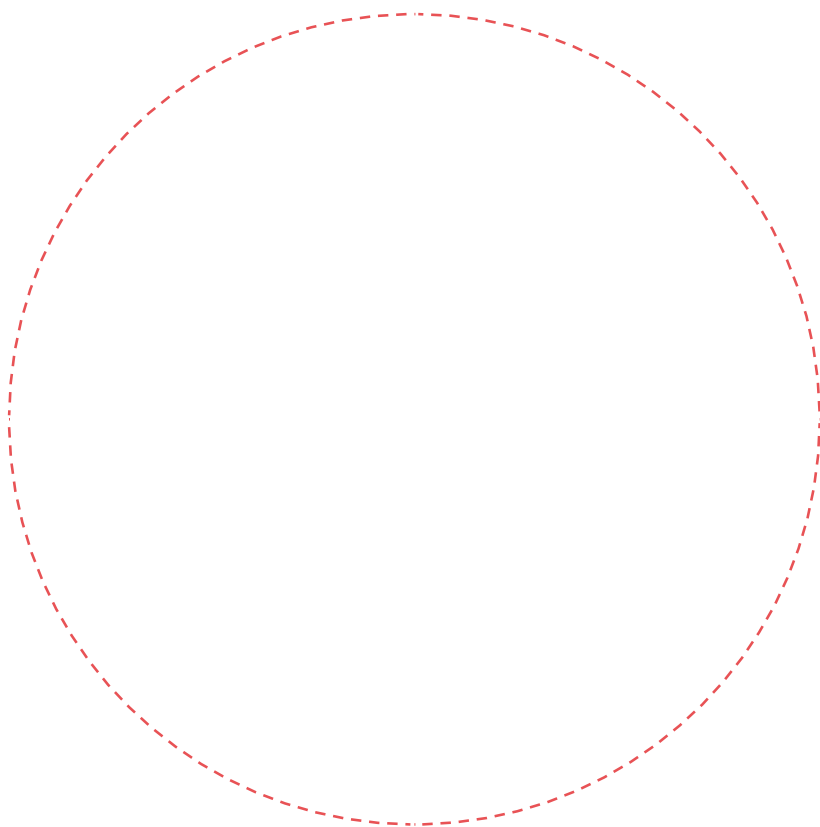

Politica de reutilizare a documentelor Comisiei Europene este pusă în aplicare pe baza Deciziei 2011/833/UE a Comisiei din 12 decembrie 2011 privind reutilizarea documentelor Comisiei (JO L 330, 14.12.2011, p. 39). Cu excepția cazului în care se menționează altfel, reutilizarea acestui document este autorizată în baza unei licențe Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Acest lucru înseamnă că reutilizarea este permisă cu condiția să se dea creditul corespunzător și să se indice orice modificări.

Pentru orice utilizare sau reproducere a unor elemente care nu se află în proprietatea Uniunii Europene, este posibil să fie necesară obținerea unei autorizații direct de la titularii de drepturi respectivi.

PDF ISBN: 978-92-76-49391-4 doi: 10.2767/619329 KE-09-22-121-EN-N

Prefață

Trăim într-o lume în schimbare rapidă. Tranziția către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon și o economie mai digitală, schimbările demografice, criza COVID-19 și problemele legate de migrație sunt exemple de tendințe și evenimente care transformă și pun la încercare lumea muncii, a învățământului, a formării și a serviciilor sociale.

Pentru a răspunde la aceste provocări, avem nevoie de noi modalități de acțiune, care să plaseze cetățenii în centrul acțiunii. Avem nevoie de inovații sociale: soluții care să aibă scopuri și mijloace sociale.

Uniunea Europeană contribuie la promovarea inovării sociale. Ceea ce este o practică obișnuită într-un teritoriu poate fi nou și inovator și poate aduce schimbări sociale în alt teritoriu. Acesta este motivul pentru care UE sprijină învățarea reciprocă și cooperarea între părțile interesate de inovare socială din statele membre. În domeniul ocupării forței de muncă și afacerilor sociale, această cooperare a avut ca rezultat două ghiduri pragmatice și utile:

- **Experimentări sociale: Un ghid practic pentru promotorii de proiecte**

Acest ghid vine în sprijinul viitorilor promotori de proiecte EaSI care pregătesc propuneri de experimentare socială în perioada de programare 2021-2027. De asemenea, poate fi util și pentru alte părți interesate, în special pentru cei care răspund la cererile naționale și regionale pentru FSE+ inovarea socială.

- **Extinderea inovațiilor sociale: Șapte pași pentru utilizarea FSE+**

Acest ghid analizează inovarea socială din perspectiva extinderii. Aceasta ajută Autoritățile de Management a FSE să elaboreze apeluri de proiecte și alte inițiative care vizează utilizarea eficientă a inovațiilor sociale deja existente. Acest lucru poate contribui în cele din urmă la reformarea și modernizarea politicilor și practicilor.

Aceste ghiduri se completează reciproc și vă vor îndruma pe tot parcursul procesului de inovare socială: de la identificarea provocărilor sociale la dezvoltarea de soluții inovatoare, la demonstrarea potențialului acestora și la sprijinirea implementării celor mai convingătoare modele la scară mai mare.

Nicio organizație nu poate realiza singură potențialul inovării sociale. Pe teren, va fi nevoie de un efort colectiv și concertat al autorităților naționale, regionale și locale, municipale, al organizațiilor civile și al societății, al mediului academic, economiei sociale, mediului de afaceri și partenerilor sociali. Împreună, ei iau pulsul comunităților noastre.

Credem că cele două ghiduri vor ajuta părțile interesate să își unească forțele pentru o societate și economie care să lucreze pentru oameni.

Comisia Europeană,
Direcția Generală de Ocupare a Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune

Ruth Paserman, director
Fonduri, Programare și Punere în Aplicare

Katarina Ivanković Knežević, director
Drepturi sociale și incluziune

Abrevieri

ACRONIM	DESCRIERE
FAMI	Programul Fondul Azil, Migrație și Integrare
CoP IS	Comunitatea de practică privind inovarea socială
COSME	Programul UE pentru Competitivitatea Întreprinderilor Mici și Mijlocii
DG EMPL	Direcția Generală de Ocupare a Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune
EaSI	Programul UE pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială
CE	Comisia Europeană
FECs	Fondul European pentru Catalizatori Sociali
FSE	Fondul Social European
SEU	Sisteme europene de urmărire
UE	Uniunea Europeană
AM	Autoritatea de Management
SM	Statele Membre
ONG	Organizație neguvernamentală
PO	Program Operațional
SPOFM	Servicii publice de ocupare a forței de muncă

Cuprins

INTRODUCERE ÎN INOVAREA SOCIALĂ	11	➔
1. Un ecosistem îmbunătățit de inovare socială la nivelul UE	12	➔
2. Inovația socială și experimentarea socială Principalele Caracteristici și Diferențe	13	➔
SECȚIUNEA 1: NEVOI SOCIALE NESATISFĂCUTE SAU INSUFICIENT SATISFĂCUTE	15	➔
1. Identificarea, evaluarea și evidențierea nevoilor dvs. sociale în context	17	➔
1.1. O cercetare documentară amănunțită	17	➔
1.2. Efectuați propria evaluare a nevoilor sociale	18	➔
1.3. Utilizarea evaluării nevoilor sociale	19	➔
2. Împărtășirea evaluării dumneavoastră cu părțile interesate	20	➔
2.1. Cu grupul țintă	20	➔
2.2. Cu factorii de decizie	21	➔
SECȚIUNEA 2: EXPERIMENTARE SOCIALĂ RĂSPUNS INOVATOR	23	➔
1. Evaluarea dimensiunii inovatoare a soluției dumneavoastră	26	➔
1.1. Analiza literaturii și cartografierea practicilor	26	➔
1.2. Utilizarea soluțiilor existente sau a câtorva dintre elementele acestora	27	➔
1.3. Testarea și ajustarea permanente	27	➔
2. Dezvoltarea de noi forme de cooperare între mai multe părți interesate	28	➔
2.1. Crearea unor parteneriate active, utile și creative	28	➔
2.2. Principalii membri ai parteneriatelor	29	➔
SECȚIUNEA 3: EVALUAREA REZULTATELOR ȘI A IMPACTULUI SOCIAL	32	➔
1. Definirea și selectarea a ceea ce doriți să fie măsurat	33	➔
2. Alegerea strategiei și a metodologiei de evaluare	34	➔
2.1. Selectarea unui evaluator independent, evaluarea resurselor necesare	34	➔
2.2. Alegerea metodei de evaluare	34	➔
2.3. Construirea de indicatori și obiective și modul de colectare a datelor	36	➔
2.1. Tragerea concluziilor	36	➔

SECȚIUNEA 4: EXTINDERE ȘI TRANSFER	39 ➔
1. Contribuția parteneriatelor	40 ➔
2. Planuri de scalare și de transfer	42 ➔
3. Strategia de diseminare a rezultatelor evaluării.	44 ➔
4. Resurse pentru schimbarea scalei și transferuri	45 ➔
Întrebări orientative pentru Ghidul inovării sociale	47 ➔
Anexa 1	50 ➔
Anexa 2	51 ➔
Bibliografie	53 ➔
Cum să obțineți informații	47 ➔

Un ghid pentru sprijinirea promotorilor de proiecte de inovare socială

DE CE ACEST GHID?

Inovarea socială și experimentele sociale sunt mai utile ca niciodată pentru a găsi modalități inovatoare de abordare a provocărilor societale contemporane, cum ar fi schimbările climatice, protecția mediului, inegalitățile sociale și economice și sărăcia, problemele demografice și tendințele de migrație, precum și consecințele pandemiei COVID-19.

În perioada de programare 2014-2020, programul EaSI¹ a oferit sprijin financiar pentru 35 de proiecte de testare a inovațiilor în materie de politici sociale și de piață a muncii înainte de a fi puse în aplicare la scară mai largă, precum și pentru a consolida capacitatea principalilor actori de a concepe și de a pune în aplicare inițiative de politică socială. Unele realizări importante au fost recunoscute, dar se pot face mai multe pentru a îmbunătăți impactul acestora asupra politicii și pentru a le extinde astfel încât să aducă beneficii pentru un număr mai mare de persoane.

Abordarea de experimentare socială - care combină experimentarea, integrarea și extinderea politicilor sociale - rămâne valabilă pentru noua perioadă 2021-2027. Aceasta poate fi îmbunătățită și mai mult prin sprijinul sporit pentru inovarea socială oferit de cel mai mare program de finanțare al UE care investeste în capitalul uman, Fondul Social European Plus (FSE+)². Inovarea socială și experimentarea socială vor fi sprijinite în trei moduri complementare, în cadrul gestiunii partajate, directe și indirecte, sporind potențialele sinergii între diferitele componente ale FSE+. Acest nou peisaj juridic și financiar oferă mai multe oportunități de finanțare, transfer și extindere a experimentelor sociale testate cu succes.

Acest ghid își propune să contribuie la transformarea acestor oportunități în realitate, oferind o mai bună înțelegere practică a inovării sociale și a experimentului social, precum și îndrumări pentru viitorii promotori de proiecte care își pregătesc propunerile de experimente sociale.

CUI SE ADRESEAZĂ ACEST GHID?

Acest ghid metodologic practic își propune să sprijine specialiștii, în primul rând viitorii promotori de proiecte EaSI care pregătesc o propunere de experimentare socială în perioada de programare 2021-2027. Cu toate acestea, poate fi util și pentru alte părți interesate, în special pentru cei care răspund la cererile naționale și regionale FSE+ privind inovarea socială în cadrul gestiunii partajate.

Mai mult, acest ghid poate sensibiliza factorii de decizie politică și organizațiile de finanțare de la toate nivelurile (UE, național, regional și local), în special Autoritățile de Management FSE+, cu privire la valoarea experimentului social. Acestea pot utiliza rezultatele experimentelor sociale deja testate cu succes sau pot concepe și lansa noi apeluri specifice pentru a testa soluții inovatoare care să răspundă nevoilor lor politice, ceea ce poate contribui la evitarea unor eșecuri și a costurilor asociate.

Acest lucru ar trebui să îmbunătățească conceperea politicilor, a programelor, a apelurilor de proiecte și a mecanismelor de finanțare pentru a sprijini inovațiile sociale și experimentele sociale.

1 [REGULAMENTUL \(UE\) NR. 1296/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI](#) din 11 decembrie 2013 privind un program al Uniunii Europene pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială („EaSI”) și de modificare a Deciziei nr. 283/2010/UE de înființare a instrumentului european Progress Microfi pentru ocuparea forței de muncă și incluziune socială.

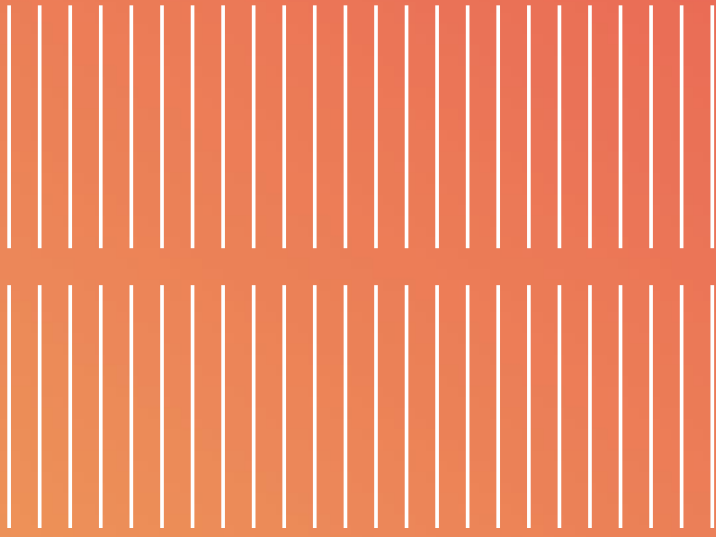
2 [REGULAMENTUL \(UE\) 2021/1057 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI](#) din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului Social European Plus (FSE+).

DESPRE CE ESTE VORBA?

Acest ghid este conceput pentru a sprijini faza de pregătire a unui proiect de experimentare socială, în special a celor care urmează să fie finanțate prin componenta EaSI a FSE+ în perioada 2021-2027. Deși realitatea nu respectă întotdeauna planurile, o planificare minuțioasă care să acopere toate dimensiunile experimentului social asigură o implementare fără probleme, șanse mai mari de a obține rezultate pozitive, de a anticipa posibilele riscuri și de a se adapta la abateri. Aceasta oferă informații practice din proiectele EaSI 2014-2020 și din literatura de specialitate actuală pentru a înțelege mai bine ce caracterizează inovarea socială și experimentarea socială (secțiunea 1), precum și întrebări orientative ilustrate prin exemple de proiecte, instrumente, modele și metode utilizate, împreună cu sfaturi din proiectele anterioare EaSI, într-un spirit "peer-to-peer" (secțiunile 2-5).

CUM A FOST REALIZAT ACEST GHID?

Acest ghid a fost elaborat prin intermediul unui proces de co-creare care a implicat toți promotorii de proiecte EaSI 2014-2020, precum și unele Autorități de Management FSE din Comunitatea de practică a FSE privind inovarea socială, cu o abordare centrată pe utilizator, utilizată în mod obișnuit în inovarea socială pentru a se asigura că răspunde nevoilor promotorilor de proiecte EaSI. Analiza literaturii existente la nivel european și național, a ghidurilor și a resurselor similare, combinată cu evaluarea tuturor proiectelor EaSI 2014-2020, a stat la baza procesului și a pregătirii ghidului.

Introducere în inovarea socială

Introducere în inovarea socială

1. UN ECOSISTEM ÎMBUNĂTĂȚIT DE INOVARE SOCIALĂ LA NIVELUL UE

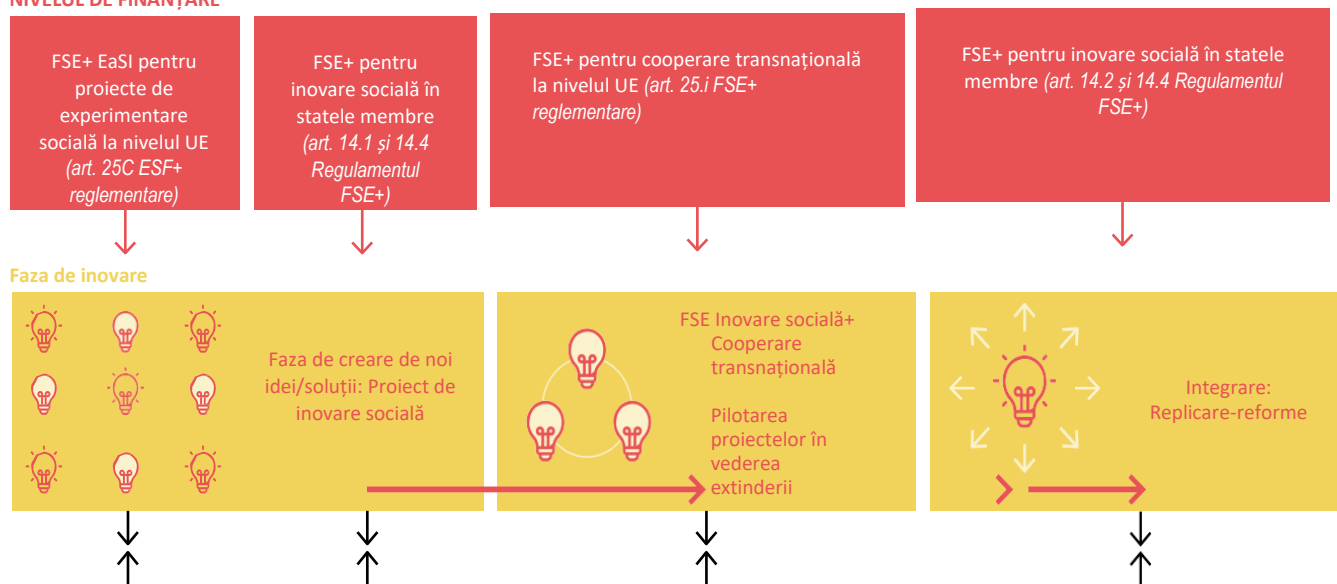
Numeroase schimbări complexe, cum ar fi globalizarea, tranziția către o economie cu emisii reduse de carbon, evoluția demografică, trecerea la o societate digitală, tendințele de migrație modelează deja viitorul Europei și se traduc în noi provocări și oportunități pentru lumea muncii, educație, formare și servicii sociale. Inovarea socială, care dezvoltă noi soluții pentru a aborda nevoile sociale nesatisfăcute, este adesea mobilizată în perioade de criză, după cum arată raportul BEPA³.

Inovarea socială și experimentul social sunt, de asemenea, transformatoare, având capacitatea de a debloca potențialul și de a produce schimbări pozitive durabile și sistemice, pe baza obiectivului lor esențial de a crea valoare socială pentru toți. S-au obținut rezultate importante, dar potențialul de inovare socială și de experimentare socială nu a fost încă pe deplin exploatat.

Prin urmare, FSE+ creează un ecosistem european mai favorabil pentru perioada 2021-2027 și oferă un sprijin sporit atât inovării sociale, cât și experimentului social. Noul cadru juridic acoperă atât „componenta FSE+” (gestiune partajată cu statele membre și regiunile), cât și „componenta EaSI - Ocuparea forței de muncă și inovare socială” (gestiune directă de către Comisia Europeană). Acest lucru va permite o mai mare complementaritate între cele două instrumente de finanțare, iar noile mecanisme vor sprijini mai bine utilizarea și extinderea experimentelor sociale. Prin urmare, toate fazele inovării sociale beneficiază de un sprijin mai consistent.

SPRIJINUL FSE+ PENTRU INOVARE SOCIALĂ 2021-2027

NIVELUL DE FINANȚARE

3 Biroul pentru Politici Europene - BEPA (2014), Inovare socială: un deceniu de schimbări, <https://espas.secure.europarl.europa.eu/orbis/document/social-innovation-decade-changes>

Astfel, proiectele de inovare socială și de experimentare socială EaSI vor contribui la obiectivele generale ale FSE+, care vizează „niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, o protecție socială echitabilă și o forță de muncă calificată și rezistentă, pregătită pentru viitoarea lume a muncii, precum și societăți favorabile incluziunii și coeziunii, cu scopul de a eradica sărăcia și de a respecta principiile stabilite în Pilonul European al Drepturilor Sociale”, împreună cu cele 13 obiective specifice ale acestuia⁴.

Componenta EaSI a FSE+ sprijină în mod specific EXPERIMENTAREA POLITICII SOCIALE prin intermediul unor apeluri de proiecte strâns aliniată la prioritățile politice ale UE, ceea ce a fost, de asemenea, cazul apelurilor de proiecte EaSI în perioada 2014-2020 (anexa 1). Programul promovează o abordare orientată către elaborarea politicilor și guvernantă. Testarea inovațiilor politice la scară mică înainte de a le pune în aplicare la scară largă la nivel național sau regional ar trebui să ajute factorii de decizie politică să ia decizii în cunoștință de cauză înainte de a reforma sau de a adopta noi politici, reglementări și programe și să evite utilizarea necorespunzătoare a fondurilor publice.

1. INOVARE SOCIALĂ ȘI EXPERIMENTAREA SOCIALĂ PRINCIPALELE CARACTERISTICI ȘI DIFERENȚE

Inovația socială este uneori percepută ca un concept neclar atât de către promotorii de proiecte, cât și de către factorii de decizie politică.

Cu toate acestea, pornind de la lucrările academice relevante, regulamentul FSE+ definește inovarea socială și experimentul social, după cum urmează:

Prin **inovare socială** se înțelege o activitate care este socială atât în ceea ce privește scopurile, cât și mijloacele sale și, în special, o activitate care se referă la dezvoltarea și punerea în aplicare a unor idei noi privind produse, servicii, practici și modele, care, în același timp, răspunde nevoilor sociale și creează noi relații sau colaborări sociale între organizații publice, ale societății civile sau private, aducând astfel beneficii societății și sporindu-i capacitatea de acțiune.

Experimentarea socială înseamnă o intervenție politică care vizează să ofere un răspuns inovator la nevoile sociale, pusă în aplicare la scară mică și în condiții care să permită măsurarea impactului acesteia, înainte de a fi pusă în aplicare în alte contexte, inclusiv în contexte geografice și sectoriale, sau pusă în aplicare la scară mai mare, în cazul în care rezultatele se dovedesc a fi pozitive⁵. (Articolul 2, definiții).

Transpunerea în practică a definițiilor poate fi o provocare atât pentru promotorii de proiecte de **inovare socială**, cât și pentru autoritățile publice care elaborează și pun în aplicare mecanismele de sprijin, inclusiv cele financiare. Din acest motiv, este util să ne concentrăm asupra unui număr de caracteristici cheie, care pot ghida elaborarea proiectului.

Unele sunt comune atât inovației sociale, cât și experimentului social, cum ar fi aspirațiile sociale, existența unor nevoi sociale nesatisfăcute și caracterul inovator al răspunsului, atât în ceea ce privește conținutul său, cât și modul în care este conceput și furnizat. Cu toate acestea, evaluarea și extinderea sunt cerințe stricte pentru experimentul social datorită „*dimensiunii sale de testare*”, deși sunt etape convenite pentru inovarea socială în general.

⁴ REGULAMENTUL (UE) 2021/1057 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului Social European Plus (FSE+), articolul 3.1 și articolul 4.1.

⁵ REGULAMENTUL (UE) 2021/1057 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului Social European Plus (FSE+).

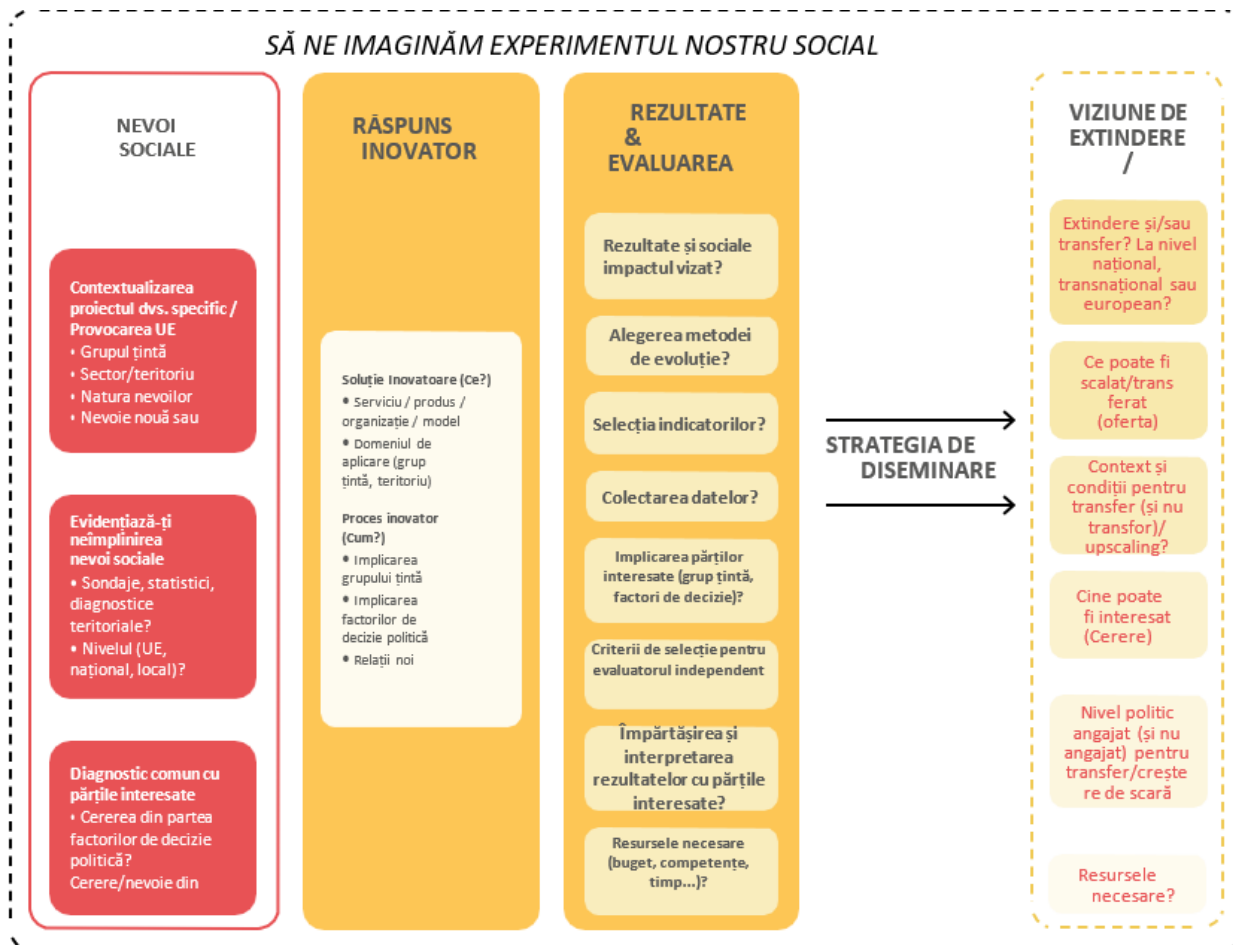
CARACTERISTICILE COMUNE ALE INOVĂRII SOCIALE ȘI ALE EXPERIMENTĂRII SOCIALE:

- 1) **Un obiectiv principal clar: crearea unei schimbări sociale pozitive** (valoare socială), care diferă de alte forme de inovare cu obiective primare diferite (productivitate, creștere economică, profit) chiar dacă, întâmplător, oferă și rezultate sociale pozitive.
- 2) **Identificarea nevoilor sociale** care nu sunt satisfăcute sau sunt slab satisfăcute de soluțiile existente, atât din sectorul public, cât și în cel privat.
- 3) **Răspunsuri inovatoare la aceste nevoi sociale nesatisfăcătoare; inovatoare în ambele cazuri:**
 - soluția produsă, indiferent de formele pe care le ia (produse, servicii, practici, modele).
 - modul în care este produsă această soluție, deoarece inovarea socială este **colectivă și colaborativă**, bazată pe implicarea unei game largi de părți interesate și pe crearea de noi parteneriate și noi forme de colaborare între diferitele părți interesate implicate.

CARACTERISTICILE SPECIFICE ALE EXPERIMENTULUI SOCIAL:

- 4) **Implementarea la scară redusă** a proiectului-pilot, având în vedere incertitudinea efectelor sale (riscuri), nu se abordează toate nevoile sociale în etapa pilot, ci o proporție semnificativă.
- 5) **Condiții pentru măsurarea/evaluarea riguroasă a impactului/rezultatelor sociale**, pentru a dovedi eficacitatea și eficiența soluției testate.
- 6) **Planuri timpurii pentru o punere în aplicare la scară mai largă** (transfer sau extindere), anticipând rezultatele pozitive ale evaluării.

Aceste caracteristici stau la baza tabloului de mai jos, „**Imaginați-vă experimentul social**”, creat împreună cu proiectele EaSI 2014-2020 pentru a oferi o **image de ansamblu a diferitelor componente care ar trebui să fie acoperite de un apel de proiecte de experimentare socială**: (1) nevoile sociale; (2) răspunsul inovator; (3) rezultatele și evaluarea impactului; (4) extinderea și viziunea de transfer. Cu toate acestea, inovarea socială și experimentarea socială sunt **mai degrabă procese iterative decât lineare**, ceea ce înseamnă că ar putea fi necesar să se revină la definirea nevoilor sociale în timpul fazei de implementare, de exemplu, în cazul în care realitatea impune ajustarea acestora.

Secțiunea 1

Nevoi sociale
Nesatisfăcute
sau
insuficient
Satisfăcute

ORIENTĂRI PRACTICE PENTRU ELABORAREA UNEI PROPUNERI DE EXPERIMENTARE SOCIALĂ

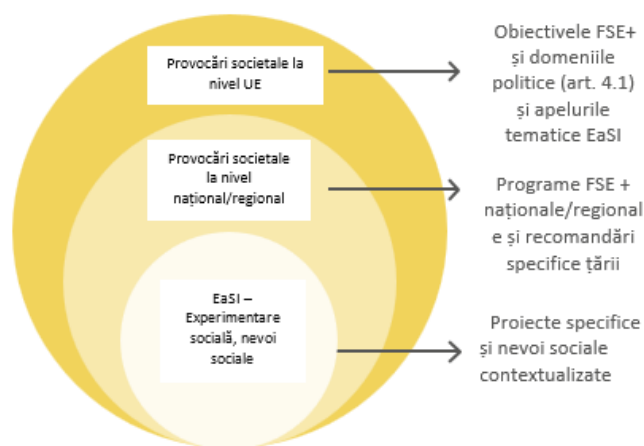
Următoarele patru secțiuni, bazate pe structura de tip interogare, explică ce înseamnă aceste caracteristici în practică. Fiecare secțiune oferă:

- O **scurtă descriere** a componentei de experimentare socială, a rațiunii și a implicațiilor acesteia
- **Referințe la exemple de proiecte relevante din cadrul EaSI** (2014-2020) cu hyperlink-uri către descrierile complete ale proiectelor
- O **concentrare asupra unor proiecte** pentru a arăta realitatea și diversitatea cazurilor practice și pentru a îmbunătăți înțelegerea concretă
- **Sfaturile „ce trebuie și ce nu trebuie făcut”** de la echipele de proiect EaSI care își împărtășesc experiențele practice și pragmatice
- O listă de **resurse și instrumente suplimentare**

Secțiunea 1: : Nevoi sociale nesatisfăcute sau insuficient satisfăcute

Nevoile sociale reprezintă baza oricărei inovații și experimente sociale și sunt specifice contextului. În cazul proiectelor EaSI, deși experimentarea socială se poate aplica oricărui sector sau politică, nevoile sociale care trebuie abordate sunt **evaluate în funcție de provocările societale ale UE** la care vor contribui și care sunt definite aici de obiectivele FSE+: ocuparea forței de muncă și mobilitatea forței de muncă, educația, incluziunea socială și eradicarea sărăciei. Nevoile sociale ale proiectelor EaSI trebuie să fie definite în cadrul acestui domeniu de aplicare.

Acest domeniu de aplicare este apoi detaliat în fiecare apel EaSI, pentru o provocare urgentă care necesită soluții noi, descrise la nivel european. Apelurile definesc grupuri țintă și abordările specifice care urmează să fie testate în mod suficient de larg pentru a cuprinde varietatea realităților de la nivel național, regional și local. Aceste nevoi sociale la nivelul UE se traduc în realități diferite în țările participante⁶. La nivel de proiect, nevoile sociale variază foarte mult în funcție de contextul local (juridic, politic, cultural etc.) din care provin, deși toate contribuie la abordarea provocării societale a UE din cadrul apelului. Nevoile sociale ale **proiectelor trebuie să fie contextualizate și descrise cu precizie**

Contextualizarea nevoilor sociale, elaborare autorului

la **nivel de proiect** pentru a delimita în mod clar domeniul de aplicare al experimentului social și pentru a stabili o legătură clară între experimentul la scară mică și problema globală cu care se confruntă Uniunea Europeană. Tabelul de mai jos prezintă un exemplu de diversitate a proiectelor EaSI sprijinite în cadrul aceleiași apel:

⁶ Țările participante la EaSI: Statele membre ale UE, Albania, Macedonia de Nord, Islanda, Muntenegru, Serbia, Turcia.

Procesul de contextualizare a nevoilor sociale, de la apelurile UE EaSI la nivelul proiectelor:

VP/2014/008 Furnizarea integrată a serviciilor sociale	VP/2016/015 Integrarea rapidă pe piața muncii pentru resortisanții țărilor terțe, vizând exclusiv solicitanții de azil, refugiații și membrii familiilor acestora
Abordare inovatoare centrată pe pacient pentru furnizarea de asistență socială pentru afecțiuni complexe (INNOV-CARE): sisteme sociale inadecvate pentru a răspunde nevoilor sociale ale celor care suferă de boli rare (ES, RO, FR, SI, SE, AT).	Fast-Track Action Boost (FAB): nevoile refugiaților și solicitanților de azil pentru o integrare mai bună și mai rapidă pe piața forței de muncă și nevoile orașelor de a îmbunătăți și de a oferi mai bine servicii de introducere profesională pentru refugiați (IT, DE, SE, ES, RS, AT).
Familie STAR: necesitatea unor intervenții de asistență socială blânde și preventive pentru a aborda problema abandonului școlar în rândul tinerilor (IT).	Acceleratoare de integrare regională (RIAC): perioada de decalaj dintre sosirea unui solicitant de azil și recunoașterea protecției internaționale, încetinind accesul său la orientarea pe piața muncii (DE, IT, DK, TR,).
Vouchere pentru furnizarea de servicii de îngrijire a copiilor: lipsa serviciilor de îngrijire a copiilor pentru angajații cu programe de lucru care nu sunt standard (LV).	Promovarea oportunităților lucrătorilor refugiați (FORWORK): lipsa oportunităților de integrare pe piața muncii pentru solicitanții de azil în centrele de primire (IT).

Apelul din 2014 de sprijinire a reformelor în domeniul serviciilor sociale a fost destul de deschis în ceea ce privește beneficiarii finali, ceea ce a dus la o gamă largă de grupuri-țintă în cadrul proiectelor atribuite și destul de prescriptiv în ceea ce privește abordările care trebuie testate, bine respectate de toate proiectele (ghişeu unic, abordări personalizate ale serviciilor sociale și parteneriate consolidate inovatoare între sectorul public, cel privat și cel al societății civile).

Dimpotrivă, **apelul „migrație” din 2016** a definit cu precizie grupul țintă la nivelul UE, oferind mai multă flexibilitate pentru abordările care urmează să fie testate. Dar în spatele acestui grup țintă comun specific, proiectele au fost diferite, răspunzând unor nevoi sociale care variază în funcție de țară (de primire sau de tranzit); de numărul populației migrante; de profilul; de competențele și nevoile; de legile, politicile și programele de sprijin existente la nivel național, regional și local; de contextul politic și de cultura și istoria fiecărui loc în care au fost testate proiectele pilot.

1. IDENTIFICAREA, EVALUAREA ȘI EVIDENȚIEREA NEVOILOR DVS. SOCIALE ÎN CONTEXT

Răspunsul inovator este o ipoteză care trebuie testată, dar **existența nevoilor sociale trebuie demonstrată și evaluată atât cantitativ, cât și calitativ.**

La începutul experimentului social, ar trebui să descrieți cu precizie și să contextualizați nevoile sociale pe care proiectul dvs. încearcă să le abordeze, să demonstrați realitatea acestora și să stabiliți natura și domeniul de aplicare exact (numărul și profilul populației, organizațiilor sau teritoriilor aflate în dificultate) pentru a vă asigura că soluția inovatoare pe care o veți dezvolta este exactă.

1.1 O cercetare documentară amănunțită

Rapoartele, studiile, sondajele, statisticile și diagnosticele teritoriale existente vă vor ajuta să definiți „situația actuală” și să faceți un bilanț. Utilizarea informațiilor, a datelor și a rezultatelor existente evită risipa de resurse.

Concentrați-vă asupra informațiilor relevante pentru obiectivele și contextul specific al proiectului dumneavoastră.

Alegeți și combinați diferitele surse (surse internaționale, europene, naționale, regionale și/sau locale

de informații sau sectoriale), cum ar fi (listă neexhaustivă):

- Statistici (EUROSTAT, statistici naționale și regionale)
- Baze de date științifice și producție academică și de cercetare, inclusiv proiecte UE H2020
- Semestrul european - Recomandări specifice fiecărei țări
- Rapoartele autorităților naționale și regionale și diagnosticul teritorial

Proiectul de mai jos este un bun exemplu de analiză aprofundată a nevoilor sociale, folosind diferite surse de date, inclusiv unele rar folosite, din administrația publică.

FORWORK (2016) este un proiect pilot care vizează integrarea pe piața muncii a solicitanților de azil și a refugiaților găzduiți în centre de primire (CAS) din Italia, în vederea informării unei posibile reforme viitoare a politicii la nivel național; planificat la momentul apelului Easi. Echipa a folosit statisticile Eurostat, naționale și regionale pentru a defini contextul și amploarea exactă a migrației în Italia și nevoile specifice ale acestora cu care nu se confruntă alte țări din UE.

Datele europene au servit la stabilirea specificității și complexității situației italiene comparativ cu alte țări din UE. Spre deosebire de țări precum Germania, care oferă cursuri de limbă, activități de integrare profesională și consiliere, în Italia, solicitanților de azil li se oferă doar inițiative de integrare ad-hoc organizate în centrele de primire, ceea ce este departe de a răspunde nevoilor lor de integrare. În plus, populația migrantă este diferită de cea din alte țări europene, cu un nivel de competențe mai scăzut, ceea ce are un impact asupra nevoilor de formare și a soluțiilor care trebuie dezvoltate. Având ca scop o reformă națională, echipa **FORWORK** a utilizat intensiv **datele și statisticile naționale** (de la Biroul Ministerului de Interne și de la Institutul Național de Statistică italian (ISTAT) și de la Ministerul Muncii - Direcția Generală pentru Imigrări). S-a verificat că 85% dintre solicitanții de azil sunt găzduiți în centre care oferă oportunități extrem de limitate de integrare pe piața muncii, ceea ce alimentează tensiunile interne și crește riscul de excludere socială pentru migranți. Proiectul a vizat 600 de solicitanți de azil și refugiați găzduiți în centrele CAS. De asemenea, au folosit **date administrative regionale** de la prefecturi și din sistemul regional de informații PES, ceea ce nu se mai făcuse până atunci și s-a dovedit a fi de mare valoare. Au fost evaluate hărțile de localizare și numărul exact de migranți din centrele de primire, ceea ce a permis dezvoltarea unui proiect pilot adaptat la aceste nevoi sociale specifice, precum și definirea unui grup de control pentru evaluarea de impact contrafactuală, cea mai mare realizată vreodată în Italia (1200 de participanți în total). Proiectul pilot a fost implementat în regiunea Piemont, aleasă pentru caracteristicile distinctive ale sistemului său de integrare cu un număr mare de centre de primire de dimensiuni mici și mijlocii. Accesul la aceste date a fost posibil datorită parteneriatului public-privat, în care publicul a fost reprezentat de organismele naționale și regionale care coordonează SPO, de Direcția Generală pentru Imigrare din cadrul Ministerului Muncii și de prefecturile regionale.

1.2 Efectuați propria evaluare a nevoilor sociale

Identificarea nevoilor sociale se bazează adesea în principal pe cercetări documentare, din cauza lipsei de resurse pentru a implica părțile interesate. Nu ezitați să completați informațiile existente cu propriile anchete pentru a obține cele mai relevante și actualizate informații pentru proiectul dumneavoastră, așa cum au făcut multe proiecte Easi.

Luăți în **considerare timpul și resursele adecvate** pentru a obține rezultatele sondajului, ceea ce va întârzia începerea implementării pilotului.

INSPIRE (2014) a dezvoltat un proces de evaluare multidimensională și cuprinzătoare a situației persoanelor vulnerabile care accesează serviciile de asistență socială din Roma. Pentru început, echipa a organizat întâlniri de grup cu reprezentanții beneficiarilor și asociațiile familiale, completate de o analiză a nevoilor prin intermediul istoricului social.

Este deosebit de util pentru **experimente sociale care acoperă diferite țări**, cu proiecte pilot în mai multe țări și cu ambiția de a le transfera în alte contexte sau de a dezvolta un model european. Evaluarea nevoilor sociale este amplă și acoperă diferite contexte naționale, ceea ce reprezintă adesea o provocare. În acest caz, puținele rapoarte și statisticile existente sau inexistente rareori oferă informații și date comparabile în diferitele țări, la un nivel care să îndeplinească obiectivele proiectului dumneavoastră și puteți avea nevoie să suplimentați cu

propria cercetare documentară pentru a obține informațiile exacte de care aveți nevoie.

InCARE (2019) pune în aplicare proiecte-pilot de servicii de îngrijire pe termen lung inovatoare din punct de vedere social în Spania, Austria și Macedonia de Nord. Echipa a utilizat mai multe surse, de exemplu rapoartele de țară ale Rețelei europene de politică socială (ESPN) privind provocările legate de îngrijirea pe termen lung (LTC), Rețeaua internațională de îngrijire pe termen lung (ILPN) și alte cercetări, pentru a identifica provocările specifice contextului din aceste trei țări. Echipa a lansat, de asemenea, ateliere de lucru privind teoria schimbării, implicând părțile interesate relevante, și a elaborat o metodologie comună pentru a efectua analize situaționale în țările participante, acoperind diverse aspecte ale îngrijirii pe termen lung în contextul național respectiv. În plus, a fost lansat un sondaj online pentru a obține informații suplimentare privind așteptările, experiențele și atitudinile față de oferirea de îngrijire și primirea de îngrijire.

În unele cazuri, documentarea a fost minimă sau nu a fost efectuată la nivelul potrivit pentru un anumit proiect. Informațiile fie lipsesc fie sunt prea generale. Proiectul de experimentare socială de mai jos a întreprins o evaluare a nevoilor sociale la nivelul UE în scopuri proprii, care poate fi un punct de referință pentru viitoarele proiecte care abordează un subiect similar:

INNOVCare (2014) are ca scop reducerea decalajelor dintre serviciile de sănătate, sociale și locale pentru a îmbunătăți îngrijirea persoanelor care suferă de boli rare (BR) prin dezvoltarea unui parcurs de îngrijire holistic, centrat pe persoană, care să facă legătura între serviciile de sănătate și serviciile sociale și de sprijin, cu scopul inițial de a crea un model european și de a-l transfera în alte țări europene. Parteneriatul a fost astfel transnațional (Spania, România, Franța, Slovenia, Suedia, Austria).

Ei au început prin a evalua nevoile nesatisfăcute ale acestei populații specifice, realizând cel mai **cuprinzător sondaj pan-european cu un eșantion de peste 3000 de participanți din 23 de state membre ale UE**. Rezultatele confirmă ipoteza echipei de proiect conform căreia persoanele cu BR și îngrijitorii acestora nu se confruntă doar cu dizabilități, ci și cu excluziune socială, șomaj și obstacole economice. Conform rezultatelor sondajului, 70% dintre respondenți au fost nevoiți să își reducă sau să își întrerupă activitatea profesională, iar 69% au suferit o reducere a veniturilor, ceea ce le-a înrăutățit situația socio-economică. Acest sondaj privind „Jonglarea între îngrijire și viața de zi cu zi”⁷ a fost realizat prin intermediul inițiativei de sondaj EURORDIS, RareBarometer Voices. Pe baza acestor nevoi clar identificate, au dezvoltat un proiect pilot în România pentru a testa modelul inovator de traseu de îngrijire. Acesta permite schimbul de informații și coordonarea între serviciile de sănătate, serviciile sociale și alte servicii de sprijin (ocuparea forței de muncă, școală, transport etc.) și între nivelurile național, regional și local prin integrarea serviciului național de ghiseu unic cu gestionarii de cazuri la nivel regional. **INNOVCare** a creat RareResourceNet, o rețea europeană de centre de resurse pentru boli rare, care poate fi utilă pentru viitoarele proiecte care lucrează în acest domeniu.

1.3 Utilizarea evaluării nevoilor sociale

Evaluarea este utilă pentru a cuantifica și califica amploarea problemei și pentru a concepe un proiect pilot adecvat. Proiectul pilot la scară mică ar trebui să aibă condiții similare sau comparabile cu nivelul mai larg la care experimentul va fi pus în aplicare în cazul în care proiectul pilot va avea succes (aceeași populație, aceleași condiții socio-economice și/sau același tip de teritoriu etc.).

Centrele de servicii sociale comunitare (CSSC) (2019) au dezvoltat un model pilot de platformă care integrează serviciile sociale și de sănătate ale diferiților furnizori, conectând mai multe municipalități locale din Slovacia, unde furnizarea de servicii de îngrijire de lungă durată este foarte fragmentată, iar competențele sunt împărțite între ministere. Echipa a utilizat o analiză teritorială pentru a selecta municipalitățile pilot participante, cu indicatori agregăți care au luat în considerare situația economică și demografică, precum și nivelul de nevoie de asistență în domeniul social.

⁷ http://download2.eurordis.org.s3.amazonaws.com/rbv/2017_05_09_Social_survey_leaflet.fi

Evaluarea vă oferă indicații precise pentru a vă proiecta mai bine soluția inovatoare și pentru a evita unele ajustări în timpul implementării din cauza nevoilor insuficient de bine identificate (a se vedea secțiunea 2).

2. ÎMPĂRTĂȘIREA EVALUĂRII CU PĂRȚILE INTERESATE

Experimentarea socială este un proces de colaborare, iar diagnosticul nevoilor sociale ar trebui să fie împărtășit de o gamă largă de părți interesate. Cu cât evaluarea este mai împărtășită, cu atât devine mai legitimă; o bază solidă pentru a dovedi că există o cerere reală pentru soluția dumneavoastră inovatoare. Găsirea și implicarea partenerilor, a părților interesate și a utilizatorilor finali potriviți începe de aici (urmărire în secțiunea 2).

2.1 Cu grupul țintă

Grupul țintă ar trebui să fie întotdeauna implicat într-un proiect de experimentare socială, de la concepere la evaluare și, fără îndoială, în **evaluarea realității nevoilor lor sociale**, inclusiv a diferitelor „stimulente, oportunități sau constrângeri” cu care se confruntă grupul țintă „pentru a se asigura că populația vizată va fi într-adevăr dispusă și capabilă să participe”.⁸

Cu toate acestea, participarea acestora poate fi dificilă din cauza situației lor (fragilitate ridicată, bariere lingvistice) sau din orice alt motiv care face ca accesul direct la ei să fie dificil și să necesite resurse (populații numeroase, distanță geografică). Pandemia COVID-19 a forțat mai multe proiecte să își schimbe planurile, deoarece participarea directă a devenit imposibilă, cel puțin în persoană. **Aceștia pot participa direct sau indirect.**

- **Implicare directă**

Unele proiecte au reușit să implice în mod **direct** grupul țintă în diagnosticarea nevoilor sociale, cele mai multe dintre acestea bazându-se pe o abordare centrată pe utilizator, uneori implicând și alte categorii de părți interesate.

I-CCC (2019) a realizat o evaluare a nevoilor comunității utilizând o abordare centrată pe utilizator, cu participarea cetățenilor și a părților interesate regionale prin interviuri și grupuri de discuții în cele șase regiuni pilot.

InCARE (2019) a implementat „Ateliere de lucru privind teoria schimbării” cu grupul țintă și alte părți interesate, chiar și online, din cauza restricțiilor COVID-19.

În **RIAC (2016)**, toți partenerii au angajat personal format din foști refugiați.

- **Implicare indirectă**

Grupul-țintă poate fi, de asemenea, asociat **indirect** la evaluarea nevoilor, prin intermediari care trăiesc sau lucrează cu el, cum ar fi familiile, organizațiile mici și furnizorii de servicii care îl reprezintă. Profesioniștii și practicienii sunt adesea implicați și ei, adăugând cunoștințele lor profesionale valoroase la informațiile colectate prin cercetare.

Proiectul de mai jos ilustrează foarte bine modul în care se poate recurge la reprezentanți ai grupului țintă pentru a evalua mai bine nevoile sociale nesatisfăcute și pentru a sprijini elaborarea proiectului pilot.

ETS (2018) elaborează etapa pilot a unui serviciu european de urmărire a pensiilor pe internet pentru a ajuta lucrătorii mobili să își urmărească drepturile de pensie dobândite în diferite state membre și sisteme de pensii pe parcursul carierei lor. Proiectul se adresează tuturor lucrătorilor mobili din UE, cu un proiect pilot care acoperă cinci țări (Germania, Austria, Belgia, Suedia și Țările de Jos).

Procesul de evaluare a început cu statisticile Eurostat și cu raportul anual al Comisiei Europene privind intramobilitatea în UE pentru a defini și descrie mai bine grupul țintă al lucrătorilor mobili. Pe această bază, au fost identificate trei sectoare principale cele mai afectate de mobilitatea lucrătorilor: cercetarea, construcțiile și sănătatea. Astfel, echipa s-a putut concentra pe acest domeniu mai restrâns pentru a continua evaluarea nevoilor. Etapa pilot a început cu țările partenere. Apoi au fost realizate interviuri cu experți și profesioniști care reprezintă lucrătorii mobili din aceste trei sectoare, cum ar fi asociații de asistente medicale și medici din Germania, Suedia și Țările de Jos. Acest lucru a fost realizat în colaborare cu sistemele naționale de pensii care au furnizat numele experților. Informațiile colectate prin intermediul acestor interviuri ajută la o mai bună proiectare a serviciilor oferite de site-ul pilot, printr-o abordare centrată pe utilizator pentru a dezvolta cele trei „cazuri de utilizare” ale site-ului (tineri sau la început de carieră, familie sau pensie și generația 50+). Discuțiile cu reprezentanții grupurilor de utilizatori, sindicatele sau angajatorii din sectoarele cu mobilitate profesională ridicată au contribuit la o cartografiere și o înțelegere mai rapidă a nevoilor grupului țintă.

2.2 Cu factorii de decizie

Atunci când factorii de decizie politică sunt implicați în definirea nevoilor sociale și le recunosc, șansele de integrare a experimentării dumneavoastră sociale și de a crea un impact la nivel politic sunt mai mari.

[2014 RESISOR](#)
[2016 FORWORK](#)
[2018 DEMPTOP, BELMOD, MOSPI](#)

În cazul în care proiectul dvs. este rezultatul unei cereri politice, în vederea unei reforme sau a adoptării unui nou regulament sau program (a se vedea secțiunea 4), nevoile sociale sunt deja recunoscute, iar factorii de decizie sunt direct interesați de soluția dezvoltată.

De cele mai multe ori, ei conduc experimentarea socială.

În caz contrar, ar trebui să încercați să îi implicați în elaborarea proiectului, inclusiv în evaluarea nevoilor sociale.

Dacă factorii de decizie politică nu recunosc realitatea și valoarea nevoilor sociale pe care doriți să le satisfaceți, sprijinul lor în etapa de extindere va lipsi. Împărtășiți rezultatele evaluării nevoilor dumneavoastră cu toți factorii de decizie politică interesați de rezultatele viitoare ale experimentului social și care au puterea de a sprijini extinderea acestuia, indiferent dacă sunt sau nu parteneri. Conștientizați-i de la început, pentru a le oferi suficient timp să planifice și să pregătească o viitoare extindere a proiectului pilot, în cazul în care subiectul nu era încă pe agenda lor.

Fiți atenți la agenda politică a țării sau a regiunii pentru a identifica cine este interesat de experimentul dumneavoastră și folosiți impulsul atunci când subiectul prezintă un interes ridicat înaintea reformelor.

În proiectul **I-CCC (2019)**, factorii de decizie politică au fost dornici să participe deoarece îngrijirea pe termen lung ocupă un loc important pe agenda lor, Austria, Serbia și Muntenegru fiind toate în curs de reformare a politicilor naționale în domeniul îngrijirii.

RuralCare (2019) a realizat interviuri cu primarii localităților din teritoriile pilot pentru a afla interesele și nevoile acestora, iar aceștia au participat la întregul proces.

SFATURI DE LA COLEGI!

„Implicarea partenerilor sociali, în special a angajatorilor, este esențială pentru a defini nevoile grupului țintă și tipul de cunoștințe necesare (refugiaților) în ceea ce privește integrarea pe piața muncii.” **echipa de proiect ALMIT**

„Pe lângă caracterizarea și clasificarea pe grupe, este important să se analizeze caracteristicile individuale ale fiecărei persoane, oferind un diagnostic individualizat care să prevină presupunerile bazate pe clasificări de grup. Cu alte cuvinte, căile de acces trebuie să fie adaptate la fiecare persoană în parte.”

ERSISI echipa de proiect

„Organizațiile mici au cea mai bună poziție pentru a rafina abordările, participarea lor trebuie facilitată, nu automat ca partener.” **echipa de proiect FAB**

„Inovatorii locali ar trebui să își mute atenția de la inițiativele de bune practici către definirea celor mai bune inițiative adaptate obiectivului.”

echipa de proiect InCARE

„Să ai un partener dedicat cercetării care participă în mod regulat la grupul de coordonare, este un lucru foarte valoros.”

FORWORK proiect

CASETA CU RESURSE	
Observatorul European pentru sisteme și politici de sănătate	Monitorizarea țării, analiza, evaluarea performanțelor, intermediere a cunoștințelor
Fundația Europeană pentru Îmbunătățirea condițiilor de viață și Condiții de lucru	Eurofound dispune de trei observatoare tematice pentru a colecta și publica date și informații în mod continuu <ul style="list-style-type: none"> - Observatorul european al vieții profesionale - EurWORK - Observatorul European al Schimbării - EMCC (ocuparea forței de muncă și piața muncii) - Observatorul european pentru calitatea vieții - EurLIFE
Cedefop	Rapoarte tematice CEDEFOP, rapoarte specifice de țară, instrumente online, baze de date, tablouri de bord și multe altele în domeniul educației și formării profesionale (VET), precum și al competențelor și politicilor de calificări
Rețeaua de servicii sociale din Europa - ESN	Analiză anuală, documente de politici, rapoarte tematice care acoperă 16 teme și practici
Cartografierea empatiei cu grupul țintă	Scurt ghid despre cum să vă organizați Activitatea atelierului de lucru Cartografierea Empatiei, ajutând echipele să își înțeleagă mai bine utilizatorii cu cunoștințe de captare vizuală simple despre comportamentele și atitudinile utilizatorilor.
Teoria schimbării (ToC) îndrumare pentru ateliere	Schită pentru desfășurarea atelierelor ToC, utilizată de InCARE
Set de instrumente DIY despre cum să adopte sau să adapteze idei care oferă rezultate mai bune	Colecție de 30 de instrumente practice de inovare socială ușor de utilizat. În special aici: „colectează de la alții” și „cunosc oamenii cu care lucrez” Diagrama cauzelor
Utilizarea dovezilor din cercetare	Ghidul de practică (NESTA) creat pentru a vă ajuta să folosiți dovezile din cercetare pentru a vă îmbunătăți activitatea
Cunoașteți-vă publicul (Personalitățile)	Dezvoltarea unei idei realiste a „persoanelor” din publicul țintă, axată pe persoane reale în locul unui public general și abstract

Secțiunea 2

Experimentare Socială Răspuns inovator

Secțiunea 2: Experimentarea socială

Răspuns inovator

Dimensiunea inovatoare se **reflectă atât în noile soluții dezvoltate**, indiferent de forma pe care o iau, cât și în **modul în care sunt produse aceste soluții**. Dimensiunea sa inovatoare este relativă și foarte specifică contextului. Inovarea nu este un obiectiv în sine. Inovarea socială abordează provocarea socială într-un **mod nou**, care se **așteaptă să aibă un impact social pozitiv mai bun decât cele existente**.

1. TIPURI ȘI CARACTERISTICILE SOLUȚIILOR INOVATOARE

De cele mai multe ori, experimentarea socială combină tipuri de soluții inovatoare, cum ar fi un nou serviciu furnizat într-un mod nou care are ca rezultat o structură modificată a organizației.

Produs nou	Produsele inovatoare nu reprezintă deseori nici obiectivul principal și nici dimensiunea inovatoare principală a proiectului. Câteva exemple cuprind software-ul (PACT), sisteme informatice, platforma online (ETS), programe și materiale de formare (FIER).
Serviciu nou	Serviciile inovatoare reprezintă tipul de soluții noi cel mai des dezvoltate de proiectele EaSI: integrarea serviciilor existente (sociale, de sănătate, de ocupare a forței de muncă, de îngrijire etc.), crearea de noi practici și servicii (management de caz, mentorat, formare etc.) și/sau crearea de noi posturi de lucru (asistenți de caz, ofițeri de capacitate financiară)
Proces nou	Noi modalități de furnizare a serviciilor (prin integrarea serviciilor furnizate într-un nou pachet global, noi practici etc.).
Model nou	Noile modele sunt concepute, metode, abordări codificate și modelate într-un mod simplificat pentru a putea fi reproduse de alții și generalizate (INSPIRE , FIER , RIAC , FAB).
Inovație organizațională	Schimbări în funcționarea, structura și procesele din cadrul organizației care lucrează cu grupurile țintă, de asemenea dezvoltate de majoritatea proiectelor EaSI (ghișeu unic).

Intensitatea inovației este și ea variabilă, de la **incrementală** (îmbunătățirea soluțiilor existente, predominantă în experimentul social) la **radicală** (dezvoltarea de soluții complet noi, care necesită o experimentare complexă).

Dimensiunea inovatoare a soluției este **relativă și dependentă de context**. Experimentarea socială „provine adesea de la nivel local și este percepută ca un „fenomen foarte contextual”⁹, în funcție de contextul național/regional (condiții politice, juridice, financiare, administrative și culturale).

- **Nou într-o țară** ([FORTA](#)) sau într-o regiune ([Punte între tinerii romi și mediul de afaceri](#), [RIAC](#), [InCare](#)) sau într-un oraș ([INSPIRE](#), [ESTI](#)), chiar dacă este bine stabilit în alte teritorii;
- **O noutate pentru anumite grupuri țintă**, chiar dacă este deja folosită în mod obișnuit de alții ([Family Star](#), [MOSPI](#), [InCare](#));
- **Inovatoare pentru un sector sau un domeniu social** (ETS, [HomeLab](#), [UNIC](#)).

9 Moulaert, F. (2007), *Social innovation, governance and community building* https://cordis.europa.eu/docs/projects/fi-CT-2001-00070/100123951-6_en.pdf

Exemple de soluții inovatoare, care arată varietate și relativitate.

CERERI	EXEMPLE DE SOLUȚII INOVATOARE (2 PE CERERE)	
Furnizarea integrată a serviciilor sociale (2014)	<p>PACT</p> <p>O nouă organizație (ghișeu unic) Funcția de manageri de caz Noi instrumente informatice (software de urmărire și instrumente de diagnosticare) Colaborarea la toate nivelurile organizației (acordul formal al membrilor sectoarelor de sănătate și sociale – taxonomia este inclusă)</p>	<p>INSPIRE</p> <p>Un nou ghișeu unic pentru persoanele vulnerabile Sistem informatic nou (SICS) bazat pe o Arhitectură de Rețea Socială (ARS) Noi servicii colective (laboratoare socio-ocupationale, condominii de solidaritate)</p>
Servicii sociale integrate pentru integrare pe piața muncii (2015)	<p>ERSISI</p> <p>Perechi multidisciplinare de persoane care se ocupă de cazuri (activare la locul de muncă și asistență socială) Aplicație digitală nouă pentru co-evaluarea excluderii sociale, potențial individual și capacitatea de angajare Noi forme de cooperare: „Grupuri locale de angajare” (bănci locale, municipalități, etc.) (părțile interesate din sectorul public și privat)</p>	<p>HOMELAB</p> <p>Model inovator de întreprindere socială de închiriere (locuință integrată, ocupare a forței de muncă și servicii sociale) Noi forme de cooperare între instituții</p>
Integrare rapidă pe piața muncii pentru solicitanții de azil, refugiații și membrii familiilor acestora (2016)	<p>FIER</p> <p>Programe de formare duală foarte rapide (3-6 luni) care combină formarea lingvistică și competențele profesionale la locul de muncă Noua cooperare triunghiulară regională (servicii de muncă, instituții de învățământ și Companii educaționale) în 3 sectoare</p>	<p>ALMIT</p> <p>Combinatie de 3 cursuri: limbă, instruire interculturală și TIC Cartografierea și profilarea competențelor la nevoile pe piața muncii și adaptarea acestora la calificările migranților Implicarea partenerilor sociali</p>
Strategii inovatoare de echilibrare a vieții profesionale și a vieții private (2018/005)	<p>R.A.F.F.A.E.L</p> <p>7 noi servicii locale Un nou model de cooperare teritorială Forme inovatoare de finanțare (crowdfunding)</p>	<p>MIC</p> <p>Formare pentru un nou grup țintă (bărbați) Metode existente fuzionate și ajustate la nevoile regionale specifice O nouă cooperare între educație, instituții, sindicate, municipalități</p>
Accesul la protecție socială și sprijin național pentru reformă (2018/003)	<p>BELMOD</p> <p>Simplificarea sprijinului pentru venit și armonizare Dezvoltarea unui model de simulare</p>	<p>ETS</p> <p>Serviciu nou: Sistem european de urmărire a pensiilor pentru lucrătorii mobili (proof of concept) Site web pilot bazat pe o abordare centrată pe utilizator</p>
Inovare socială și reforme naționale, îngrijire pe termen lung (2019)	<p>La da ceea ce este cu adevărat necesar</p> <p>Model de îngrijire profesională la domiciliu pentru persoane cu boli cronice din zonele rurale Rețea formată din medici locali, servicii de asistență socială și voluntari Noul rol de „coordonator de îngrijire”</p>	<p>Îngrijire în mediul rural</p> <p>Servicii de îngrijire pe termen lung centrate pe persoană inclusiv servicii de screening al nevoilor la domiciliu, „proiect de viață”: acord între persoana și asistenții sociali în funcție de dorințele utilizatorului</p>

2. PARTENERIATE ȘI ABORDĂRI PARTICIPATIVE

Experimentarea socială și inovarea socială sunt *în mod inerent colaborative*¹⁰ și implică **participarea unei game largi de părți interesate**, după cum se menționează în definiția UE a inovării sociale. Acestea „crează noi relații sociale sau colaborări între organizații publice, ale societății civile sau private, aducând astfel beneficii societății și sporindu-i capacitatea de acțiune”. Această abordare colaborativă trans-sectorială și pe mai multe niveluri transcende grupurile tradiționale și este în sine un motor de inovație. Aceasta este rațiunea care stă la baza necesității unei **abordări partenoriale** în experimentarea socială și în inovarea socială.

Cererile EaSI presupun întotdeauna dezvoltarea unor „**modele de parteneriat durabil pe mai multe niveluri**” și toate proiectele, cu rare excepții, sunt implementate prin parteneriate foarte variate și diverse bazate pe experimentarea lor.

Există diferite „cercuri” de părți interesate într-un proiect. Natura și rolurile acestora sunt specifice fiecărui proiect în parte:

- Partenerii consorțiului, implicați pe deplin, care implementează experimentul acordat în cadrul grantului
- Organizațiile asociate s-au angajat, dar fără costuri
- Toți ceilalți actori implicați, inclusiv cei care implementează practic proiectul pilot (servicii sociale, practicieni, mentori, formatori, personal administrativ etc.)
- Grupul țintă beneficiază de rezultatele experimentului social

Tipul și forma de implicare variază de la simpla consultare până la procesul complet de creare colaborativă și participarea la guvernarea proiectului.

Cooperarea transnațională este o formă puternică de colaborare în ceea ce privește experimentarea socială și o componentă puternică a programului EaSI. Diferența dintre ecosistemele diferitelor țări reprezintă o provocare pentru cooperare, dar extinde în mod clar domeniul de aplicare al inovării și aduce o diversitate de inovații sociale dezvoltate în condiții-cadru diferite. Aceasta îi ajută pe parteneri să „gândească altfel” și să îmbogățească schimburile de cunoștințe și posibilitățile de învățare reciprocă. Acest tip de colaborare este, de asemenea, cel mai eficient vehicul pentru transferul de bune practici și modele de lucru între țările și regiunile europene.

1. EVALUAREA DIMENSIUNII INOVATOARE A SOLUȚIEI DUMNEAVOASTRĂ

Nu puteți pretinde că soluția dumneavoastră este inovatoare fără a face referire la unele criterii de referință. Dimensiunea inovatoare a soluției dumneavoastră ar trebui **evaluată în comparație cu soluțiile existente** și cu gradul de îmbunătățire și de schimbare realizat.

Experimentarea socială pornește rareori de la zero, după cum o arată majoritatea proiectelor EaSI din cadrul apelurilor din perioada 2014-2020. Inventarierea politicilor, practicilor și modelelor actuale contribuie la construirea și extinderea unei cunoașteri comune și la îmbunătățirea și accelerarea experimentelor sociale. Compararea cu alte contexte, inclusiv în alte țări, vă va permite să măsurați relativitatea soluției dvs. inovatoare și să demonstrați noutatea acesteia în contextul dvs. specific. Soluțiile existente într-o țară, regiune, sector sau chiar pentru un grup țintă pot fi noi pentru dumneavoastră. De asemenea, va fi utilă pentru evaluare, în special în ceea ce privește eficiența costurilor (secțiunea 3).

1.1 Analiza literaturii și cartografierea practicilor

Începerea cu o bună cartografiere și o analiză a literaturii de specialitate a practicilor existente ajută la o mai bună definire a proiectului pilot, după cum au confirmat mai multe proiecte.

10 *Construirea de ecosisteme locale pentru inovație* OCDE 2021, p.12.

INSPIRE (2014) a cartografiat practicile inovatoare existente care ar putea fi aplicate în cazul romilor, ceea ce le-a permis să dezvolte o abordare de punere în aplicare adaptată la o varietate mai mare de nevoi ale cetățenilor.

UNIC (2019) a cartografiat sistemele PB existente în Belgia, Finlanda, Austria, Spania, Republica Cehă, Italia, Irlanda, Scoția și în Israel, Noua Zeelandă și Australia, dar a constatat lipsa de schimburi transnaționale între acestea, ceea ce reprezintă rațiunea de a fi a proiectului lor.

Men in Care (2018) a realizat o evaluare a inegalităților de gen în practicile actuale de echilibru între viața profesională și cea privată prin intermediul rapoartelor naționale de analiză comparativă.

Soluția **RuralCare** (2019) se bazează pe un studiu comparativ și pe un raport de analiză comparativă.

1.2 Utilizarea soluțiilor existente sau a câtorva dintre elementele acestora

Soluția dumneavoastră inovatoare poate **inova în continuare pe baza proiectelor anterioare**. Inovația dumneavoastră va fi mai mult incrementală, extinzând adesea parteneriatul anterior.

HELP (2015) a integrat sprijinul pentru ocuparea forței de muncă în sprijinul existent pentru locuință și a implicat mai multe instituții și părți interesate la un program anterior de sprijin pentru ocuparea forței de muncă pentru persoanele aflate în locuințe temporare. **MASP** (2018), care promovează o distribuție mai echitabilă a responsabilităților de îngrijire între bărbații și femeile care lucrează, și-a bazat proiectul pilot pe două experiențe italiene anterioare, fuzionându-le și adaptându-le la contextul specific.

Cartografierea altor inițiative pozitive reprezintă o foarte bună **oportunitate de a utiliza, adapta și integra metodele, instrumentele, modelele și rezultatele disponibile**, rezultate din cercetare sau din proiecte anterioare, puse în aplicare în țară sau în străinătate. Puteți învăța din soluțiile anterioare, dar și din eșecuri și chiar găsi părți interesate sau parteneri suplimentari care pot contribui în mod util la proiectul dumneavoastră. După cum s-a spus, **introducerea bunelor practici existente într-un context nou**, în care acestea răspund unor nevoi sociale nesatisfăcute, reprezintă o inovație și a fost motivul care a stat la baza multor proiecte EaSI.

Family Star (2014) a introdus Conferințele Focus Group (Focus Group Conferences - FGC) ca metodă preventivă aplicată în școlile din Italia, pe baza experiențelor pozitive din Noua Zeelandă și a unui proiect pilot italian mai mic (2013-2014).

TSUNAMI (2015) a implementat modelul IPS, fiind conștient de aplicarea cu succes a acestuia în Statele Unite și în alte țări europene.

FAB (2016) a utilizat și a inovat în continuare o metodologie existentă pentru a transfera și adapta bunele practici locale.

1.3 Testarea și ajustarea permanente

Experimentarea este un proces iterativ alcătuit din încercări și ajustări, parte integrantă a oricărui experiment. Este nevoie de timp și acest lucru trebuie anticipat.

Standardizarea modelului RIAC a fost realizată în 4 cicluri de optimizare: pilot, ajustarea conceptului, demonstrarea conceptului ajustat și conceptul final. Modelul proiectului a fost tot mai rafinat și adaptat la situațiile locale din diferite țări, într-un scenariu adesea foarte dinamic, cu presiuni politice și financiare puternice în mai multe țări și cu pandemia COVID-19 la finalul implementării.

Pe parcursul implementării și testării, va trebui adesea să vă adaptați la o realitate în evoluție,

la schimbări neprevăzute sau neașteptate. Noi nevoi pot apărea sau pot să nu fi fost bine identificate în timpul evaluării, cum ar fi volumul grupului țintă, nivelul de competențe, situația socială, limitele cadrului legal, barierele administrative, dificultăți în angajarea cu părțile interesate sau grupul țintă. Mai mult decât în orice proiect obișnuit, aceste riscuri ar trebui anticipate și luate în considerare pentru a le gestiona mai eficient.

2. DEZVOLTAREA DE NOI FORME DE COOPERARE ÎNTRE MAI MULTE PĂRȚI INTERESATE

2.1 Crearea unor parteneriate active, utile și creative

Importanța unor parteneriate puternice și relevante a fost subliniată de toate proiectele EaSI. Și **nu există un „parteneriat standard bun”**. Colaborarea între diferitele părți interesate are loc **pe tot parcursul procesului** și poate varia în funcție de faza de dezvoltare.

- **Efectuați o cartografiere a părților interesate în funcție de obiectivele și activitățile dumneavoastră.** Nu vă limitați doar la parteneriatul formal (consorțiu), cartografiați toți actorii implicați, chiar și informal sau practic, în implementarea pilotului.
- **Identificați expertiza și competențele necesare pentru experimentul dumneavoastră** și alocați roluri specifice fiecărui partener, precum și celorlalte părți interesate necesare pentru a implementa, evalua și extinde soluția inovatoare. Umpleți golurile dacă descoperiți că lipsește o expertiză sau o funcție și găsiți partenerul lipsă.

INNOVCare (2019) a avut nevoie de manageri de caz pentru proiectul său pilot, precum și pentru a asigura extinderea în sistemul național de sănătate și sustenabilitatea proiectului pe termen lung. Echipa a evaluat că acest lucru ar putea fi realizat prin formarea asistentelor medicale comunitare ca manageri de caz pentru bolile rare.

- **Organizarea spațiului, a timpului și a proceselor** pentru a permite schimburi aprofundate, învățare reciprocă și coproducția soluției, precum și mecanisme de gestionare a potențialelor conflicte de interese. Încercați să împuterniciți toate părțile interesate. Parteneriatele sunt entități vii, nu un model formal. Întâlnirile oficiale și un depozit comun online nu sunt suficiente pentru a crea colaborări de lungă durată. Observațiile la locul de muncă, vizitele de studiu comune, mentoratul între colegi sunt posibile opțiuni de explorat. Pot fi utilizate mai multe forme de implicare a diferitelor părți interesate, de la abordarea participativă la procesul decizional.
- Încercați un **model de guvernare inovator** care să implice parteneri din diferite sectoare (public, privat, societate civilă).

TSUNAMI (2015) a încercat să testeze o politică activă pe piața forței de muncă destinată șomerilor cu probleme psihice în regiunea Piedmont. Metodologia proiectului pilot s-a bazat pe Asistență prin plasament individual (IPS), care a avut ca scop să aducă mai multe persoane cu boli mintale grave pe piața muncii, oferindu-le o serie complexă de servicii (unsprezece luni) bazate în principal pe coaching-ul la locul de muncă și pe activarea stagiilor de practică.

Proiectul pilot, condus de regiunea Piedmont, a propus o cooperare orizontală inovatoare între sectorul public, privat și social părțile interesate din sectoarele economiei (OSC, întreprinderi sociale, ONG-uri). Cooperarea strânsă și practică a fost facilitată prin formare inter pares între sectorul terțiar și serviciile publice (PES) pentru a consolida o comunitate de practică. Formatorii de la întreprinderile sociale au cooperat direct cu operatorii SPO responsabili de integrarea pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități din cadrul SPO și cele trei tipuri de părți interesate au participat la Focus grupuri. Acest lucru a dus la îmbunătățirea consolidării capacităților și a transferului de competențe între părțile interesate. de asemenea, a sporit oportunitățile și perspectivele proiectului

Unele dintre aceste noi colaborări sunt susținute după experiment, cum este cazul Rețelei europene a centrelor de resurse pentru boli rare - *RareResourceNet* sau al noilor modele de cooperare între partenerii regionali, cum este cazul Baden Württemberg. Unele au realizat o cooperare formalizată între părțile interesate, cum ar fi RuralCare, cu un acord formal între actorii din sectorul sanitar și cei din sectorul social, și **PACT** cu un acord formal pe mai multe niveluri între diferite niveluri ale administrațiilor publice (regionale și locale) și sectorul terțiar,

inclusiv în ceea ce privește taxonomia incluziunii/excluziunii sociale.

2.2 Principalii membri ai parteneriatelor

- Participarea în **grupul țintă** este o caracteristică esențială și nu ar trebui să „primească” pasiv soluția, ci să contribuie la conceperea proiectului pilot, iar deciziile ar trebui să fie centrate pe nevoile lor. Aceștia sunt cei mai bine plasați pentru a oferi un feedback util cu privire la soluția inovatoare de care beneficiază și care poate fi ajustată înainte de rezultatele evaluării, dacă este necesar. În ceea ce privește evaluarea nevoilor sociale (secțiunea 1), optați pentru participarea indirectă a acestora atunci când implicarea lor directă este dificilă (volum, acoperire și obstacole în comunicare și, lipsa de încredere, adesea subestimată) și bazați-vă pe profesioniștii care oferă sprijin individual grupului-țintă (mentori, asistenți personali, consilieri de muncă etc.).

Integrarea unei **abordări centrate pe utilizator și a unor activități de responsabilizare** pentru a beneficia de participarea activă a acestora la proiectarea și punerea în aplicare a proiectelor pilot, precum proiectele EaSI de mai jos.

RuralCare (2019) dezvoltă planurile de viață individuale ale utilizatorilor („proiect de viață”) prin interviuri personale care duc la un acord între utilizator și asistenții sociali, în care utilizatorii aleg profesionistul și tipul de sprijin de care au cea mai mare nevoie, pe baza așteptărilor și dorințelor lor.

În **FIER** (2016), auto-împuternicirea participanților a devenit esențială și a fost aplicată la nivelul tuturor proiectelor pilot. Refugiații au avut puterea să își coordoneze propria cale de învățare cu ajutorul portofoliilor personale, lucrând la conținutul de învățare în funcție de nevoile lor la locul de muncă.

În **RIAC** (2016), o abordare centrată pe utilizator le-a permis refugiaților să evalueze dacă locul de muncă oferit era potrivit pentru ei. Această libertate de a alege oportunitatea de angajare, mai degrabă decât de a o impune, are mai mult succes.

ERSISI (2015) se bazează pe „mecanismele de activare” intensive: utilizatorii de servicii se implică și se impulsionează prin propunerea unor acțiuni rapide și continue, adaptate la nevoile lor personale și pe o durată limitată de cinci luni. Căile de integrare vor funcționa numai dacă utilizatorii de servicii participă la definirea nevoilor lor, dacă nevoile lor sunt ascultate și dacă căile de integrare răspund nevoilor și așteptărilor lor reale.

- **Factorii de decizie** joacă un rol esențial datorită capacității lor de a susține, de a integra și de a încorpora soluția testată pozitiv. Pentru a asigura o posibilă extindere la nivel național a proiectelor pilot testate la nivel local, trebuie să implicați autoritățile naționale. Proiectul pilot local **MISSION** (2015) a fost extins la nivel național datorită modelului de guvernare pe mai multe niveluri stabilit: un grup de părți interesate cu factori de decizie politică locali, un comitet director cu factori de decizie politică locali, regionali și naționali și un consiliu consultativ al UE cu experți internaționali.

După cum s-a văzut deja, în toate proiectele care derivă dintr-o cerere de politică, sprijinul factorilor de decizie este puternic.

Dar, dacă proiectul dvs. se naște din ideile altor părți interesate (cercetare, ONG-uri, societatea civilă), trebuie să se urmărească sensibilizarea factorilor de decizie politică și dorința acestora de a participa. Oferiți-le informații concrete, roluri active, arătați-le în ce fel soluția dvs. prezintă interes pentru agenda lor politică și valorificați-le angajamentul. **Centre de servicii sociale bazate pe comunitate** (2019) și-a selectat locațiile piloților pe baza dorinței primarilor de a participa, ceea ce s-a dovedit eficient.

Pentru a evita instabilitatea proiectului dvs. legată de schimbările politice care afectează factorii de decizie, nu le atribuiți în mod automat rolul de coordonare. Folosiți posibilitatea introdusă în cele mai recente apeluri EaSI de a acorda acest rol de lider organizațiilor de servicii comunitare (OSC).

- Vor fi necesari **angajatorii** dacă elaborați o soluție în legătură cu ocuparea forței de muncă și **integrarea pe piața muncii**; aceasta face o diferență pozitivă. Dar de cele mai multe ori nu au timp și sunt greu de abordat.

Implicarea lor oferă participanților perspective reale de muncă; este mai motivantă. Formarea la locul de muncă oferă participanților competențe și calificări utile, precum și o potrivire a nevoilor pe piața locală a

muncii cu lipsurile de pe piață. Acesta s-a dovedit eficient în toate proiectele din 2016. Dar aveți șanse mai mari de a-i recruta dacă îi sprijiniți în timpul proiectului pilot.

Legătura dintre tinerii romi și mediul de afaceri (2015) a testat un model de furnizare de servicii integrate pentru accesul tinerilor romi la piața muncii din sectorul privat. Aceștia au folosit profesioniști în domeniul resurselor umane pentru a facilita legătura cu companiile. Acești profesioniști au ajutat la adaptarea activităților de formare și de recrutare la nevoile pieței muncii, aducând instrumente și metode de resurse umane (cine de resurse umane, mini-stagii, ateliere de lucru pentru CV-uri, pregătire pentru interviuri de angajare). Angajatorii participanți au primit asistență pentru adaptarea procedurilor de recrutare și mentorat intern.

- **Partenerii de cercetare** sunt și ei foarte importanți, după cum este prevăzut în mai multe proiecte, în special pentru evaluarea nevoilor sociale, cartografierea și evaluarea comparativă a soluțiilor existente. În cazul proiectelor coordonate în principal de practicieni profesioniști sau de factori de decizie politică, această expertiză complementară va fi esențială.
- În unele cazuri, **evaluatorii independenți** sunt parteneri, implicați încă de la început (**TSUNAMI, FORWORK**), oferindu-și cunoștințele tehnice pentru a dezvolta sisteme de monitorizare și evaluare împreună cu ceilalți parteneri.

SFATURI DE LA COLEGI!

„Asigurați-vă că părțile interesate își asumă în mod eficient și real acțiunile. Aceasta va consolida potențialul de reproductibilitate și scalabilitate al inovației sociale propuse.” **echipa de proiect TSUNAMI**

„Căile de inserție vor funcționa doar dacă utilizatorii de servicii se implică și își asumă procesul. Acest lucru va fi posibil numai dacă utilizatorii de servicii participă la procesul de definire a nevoilor lor, iar căile de acces răspund nevoilor și așteptărilor lor reale. Este mai bine să se opteze pentru încurajarea participării decât să se bazeze intervenția pe măsuri obligatorii.”

echipa de proiect ERSISI

„Pentru a minimiza riscul asociat cu schimbările politice, factorii de decizie politică pot fi implicați ca parteneri, dar rolul principal (coordonarea) poate fi atribuit OSC-urilor pentru a minimiza riscul de instabilitate.”

Proiectul I-CCC

„Este important să aveți în Consorțiu reprezentanți din rândul actorilor instituționali cheie, deoarece aceștia pot contribui la ajustarea strategiilor de implementare afectate eventual de modificări legislative.”

echipa de proiect FORWORK

CASETA DE RESURSE	
Listă de baze de date privind cercetarea finanțată de UE și de inovare	Nouă baze de date, la care se va adăuga în curând o bază de date privind proiectele de inovare socială
Abordarea participativă în implementare	Acest ghid se referă la relațiile și rolurile diferitelor părți interesate în timpul punerii în aplicare a politicilor și a planurilor de acțiune Harta ecosistemului părților interesate Tabel de analiză a părților interesate Matricea Influenței/Importanței părților interesate
Instrumentul de co-creație MIRO	MIRO este folosit în cadrul atelierelor de co-creare a ghidurilor pentru realizarea hărții părților interesate.
Locul inovației	Găsiți parteneri pentru proiecte de cercetare și inovare. Căutați granturi în programele de finanțare europene și naționale
EUresearch	Ghidul elvețian al cercetării și inovării europene - Platforme de căutare a partenerilor
Rețeaua Europeană de Cercetare pe termen lung a ecosistemului (LTER)	LTER ajută la dezvoltarea opțiunilor de gestionare ca răspuns la provocările schimbărilor globale, contribuind în același timp la baza de cunoștințe a Europei. Căutați atât site-uri, cât și persoane
WOTIFY instrumente deschise pentru echipele de creație	Instrumente și sondaje pentru a vă ajuta să co-proiectați aplicații viabile pentru educație, patrimoniu cultural și design cu impact social (Platoniq), în special Harta persoanelor și a părților interesate Imaginează-ți ideea ta ca pe un ecosistem sau o platformă
Set de instrumente DIY despre cum să inventezi, să adopți sau să adaptezi idei care pot da rezultate mai bune	Colecție de 30 de instrumente practice de inovare socială ușor de utilizat, în special instrumentul „Learning loop” (bucla de învățare) și harta oamenilor și a conexiunilor
Cedefop Caz de afaceri pentru diversitate : bune practici la locul de muncă	Un nou raport privind întreprinderile europene și politicile de diversitate
Metode centrate pe utilizator kit de proiectare	Abordarea și metodele de proiectare centrate pe om (ghid pas cu pas)

Secțiunea 3

Evaluarea Rezultatelor și a Impactului Social

Secțiunea 3: Evaluarea Rezultatelor și a Impactului Social

Evaluarea experimentului social este o cerință absolută datorită „dimensiunii sale de testare”. Acest lucru implică instituirea unor sisteme solide de monitorizare și evaluare încă de la început, pentru a demonstra că rezultatele și impactul sunt de succes, oferind soluții mai bune decât cele existente. Evaluarea experimentului social necesită compararea rezultatelor obținute cu obiectivele stabilite la început, dar și, mai ales în cazul eficienței costurilor, cu alte soluții existente, pentru a dovedi că rezultatele dumneavoastră sunt net superioare.

Această fiabilitate bazată pe dovezi va crește potențialul de extindere a soluției dumneavoastră la scară mai mare. Va facilita accesul la finanțare și la sprijin suplimentar și a fost considerat o bună practică de către proiectele 2014-2020, încurajate să își monitorizeze eficiența și eficacitatea internă.

Rezultatele și impactul ar trebui să fie evaluate cantitativ și calitativ la trei niveluri: (i) grup țintă - îmbunătățirea situației și responsabilizarea; (ii) organizații - creșterea capacităților de inovare; (iii) nivel politic - integrarea elementelor de experimentare socială în politicile generale, extinderea beneficiilor sociale la scară mai largă.

Evaluarea va fi adaptată proiectului dumneavoastră, în funcție de tema apelului, de contextul de experimentare, de nevoile sociale care trebuie abordate și de soluția aleasă, ceea ce înseamnă că nu există o metodă unică sau o listă standard de indicatori. Cu toate acestea, principalele etape generale sunt:

Etapele principale ale evaluării experimentării sociale, elaborarea proprie a autorului inspirată de EVALUAREA IMPACTULUI SOCIAL ȘI INDICATORILOR, Interreg Alpine Space și Avise "comment évaluer son impact social, principes méthodologiques" septembrie 2021.

1. DEFINIREA ȘI SELECTAREA A CEEA CE DORIȚI SĂ FIE MĂSURAT

Contextualizați cu atenție evaluarea, concentrați-vă și identificați și selectați rezultatele și impactul care urmează să fie măsurate **în raport cu principalele obiective** ale experimentului. Care sunt principalele efecte scontate ale experimentului dumneavoastră? Rămâneți proporționali și selectați-le doar pe cele mai relevante și pe cele pentru care puteți colecta date solide.

Grupul țintă trebuie definit cu precizie; criteriile de selecție trebuie să fie realiste în raport cu dimensiunea acestuia și cu posibilitățile de acces/disponibilitate, pentru a evita obiectivele prea ambițioase.

Luați în considerare **durata experimentului** pentru a termina activitățile la timp pentru a putea măsura rezultatele.

Metodele de evaluare sunt adesea insensibile la efectele pe termen lung ale incluziunii sociale și pe piața muncii pentru cei mai defavorizați (proces lent). De exemplu, evaluarea competențelor, obținerea de calificări și scurtarea traseului de integrare pot completa, de obicei, obiectivele pure de integrare profesională pentru persoanele foarte departe de a se angaja.

Puneți-vă întrebări despre utilizarea acestor rezultate: sunt ele destinate utilizării externe (comunicare, strângere de fonduri, sensibilizare) și/sau utilizării interne (învățarea organizației și consolidarea capacităților)? Care va fi publicul care va primi rezultatele evaluării dumneavoastră, european sau național? Ce tip de părți interesate (doar factorii de decizie politică, alți colegi sau publicul larg)?

Evaluati-vă **capacitatea de evaluare în raport cu resursele dumneavoastră** (buget, timp, competențe). Evaluările științifice riguroase necesită timp și buget.

2. ALEGEȚI STRATEGIA ȘI METODOLOGIA DE EVALUARE

2.1 Selectarea unui evaluator independent, evaluarea resurselor necesare

- a) Evaluarea este un domeniu extrem de tehnic, care necesită competențe specifice și experimentarea socială înseamnă sisteme complexe. După cum se reamintește în multe proiecte, părțile interesate nu sunt experți în evaluare. Trebuie explicată importanța evaluării și trebuie sensibilizat întregul parteneriat. Bazarea pe implicarea timpurie a unui evaluator cu experiență poate contribui la depășirea lipsei de competențe pentru a concepe și a efectua în mod corespunzător evaluarea socială, identificată ca fiind un punct slab de unele proiecte.
- b) Proiectele au evidențiat criterii importante pentru alegerea evaluatorului: producție științifică și implicare anterioară în proiecte de evaluare; o bună cunoaștere a tehnicilor de evaluare, inclusiv evaluarea impactului contrafactual; experiență în analiza datelor empirice și o bună cunoaștere tehnică a subiectului.
- c) Independența față de punerea în aplicare este esențială pentru credibilitatea științifică și integritatea rezultatelor evaluării. Totuși, acest lucru nu împiedică evaluatorul să fie partener, o alegere făcută de către **FORWORK**, de exemplu.
- d) Mai multe proiecte recomandă elaborarea în comun cu evaluatorul a sistemelor de monitorizare și a strategiilor de evaluare în faza de propunere. Evaluatorii au nevoie și de expertiza din partea parteneriatului.

2.2 Alegerea metodei de evaluare

Pentru a **evalua eficacitatea experimentării dumneavoastră, nu există o metodă de evaluare unică**; proiectarea și alegerea metodei de evaluare trebuie să se potrivească scopului și contextului fiecărei aplicații. Cu toate acestea, jumătate dintre proiectele EaSI 2014-2020 au utilizat **evaluarea impactului contrafactual (EIC)**, recomandată cu insistență de CE.

„EIC este o metodă de comparare care presupune compararea rezultatelor de interes ale celor care au beneficiat de o politică sau de un program („grupul tratat”) cu cele ale unui grup similar din toate punctele de vedere cu grupul tratat (grupul de comparație/control), singura diferență fiind că grupul de comparație/control nu a fost expus la politica sau programul respectiv. Grupul de comparație oferă informații despre „ce s-ar fi întâmplat cu membrii care au făcut obiectul intervenției dacă nu ar fi fost expuși la aceasta”, cazul contrafactual”.¹¹

EIC este adecvată pentru **grupuri țintă mari, omogene și foarte bine definite**. Oferă rezultate cantitative deosebit de solide și fiabile, utile pentru a vă consolida cazul. Sunt oferite îndrumări și exemple practice

11 [EU Science Hub: https://ec.europa.eu/jrc/en/research-topic/counterfactual-impact-evaluation](https://ec.europa.eu/jrc/en/research-topic/counterfactual-impact-evaluation)

în „Ghidul de experimentare socială din Wrocław”, de exemplu. O limită a EIC ridicată de unele proiecte, cum ar fi **INNOVCare**, se referă la o dilemă etică, privirea cu bună știință a beneficiarilor obișnuiți de accesul la un nou serviciu care le-ar fi benefic.

A se vedea și **FORWORK, InCare, I-CCC, MASP** pentru metode combinate de evaluare calitativă și cantitativă.

Recunoscută pentru rezultatele sale cantitative puternice, EIC **acoperă** uneori **insuficient efectele calitative, care sunt**, de asemenea, foarte importante. Prin urmare, EIC este deseori realizată în paralel cu alte metode de evaluare.

TSUNAMI (2015) a efectuat o evaluare contrafactuală prin intermediul unui studiu de control randomizat (RCT) a modelului său la douăsprezece luni de la punerea sa în aplicare. Evaluarea a fost completată, de asemenea, de un studiu calitativ bazat pe interviuri, cu scopul de a examina îmbunătățirile în ceea ce privește motivația beneficiarilor, dorința de a lucra și sănătatea mentală generală. Echipa de proiect consideră că aceștia ar putea fi factori care indică efecte pozitive pe termen lung. Primele rezultate ale evaluării impactului proiectului: participarea crește șansele de a face un stagiu, nu și probabilitatea de angajare. În timp ce evaluarea impactului nu a arătat îmbunătățiri semnificative din punct de vedere statistic în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, în combinație cu studiul calitativ, a demonstrat îmbunătățiri netangibile semnificative în ceea ce privește sănătatea mintală și motivația generală a grupurilor țintă. Aceste rezultate au servit drept argument important pe care echipa de proiect l-a folosit pentru a obține finanțare suplimentară pentru extinderea ulterioară.

Sunt folosite alte metodologii de evaluare atunci când nu se întrunește omogenitatea necesară a contextului și a grupului țintă pentru a efectua o evaluare de impact contrafactuală, în special atunci când **proiectele pilot sunt puse în aplicare în contexte diferite, în țări diferite** (toate proiectele de cooperare transnațională din 2016). De exemplu, pot fi utilizate metode de evaluare orientate spre proces, care se concentrează pe procesul în curs de desfășurare și nu doar pe rezultatul final sau pe realizare (**RIAC**, care se concentrează pe o măsurare pre-post a factorilor critici de succes (condiții inițiale pentru grupurile țintă, factori de succes, rezultate), colectând 283 de chestionare de la angajatori, refugiați și migranți din două locații, confirmă eficacitatea modelului în comparație cu serviciile tradiționale).

Eficiența costurilor pilotului dumneavoastră este, de asemenea, un argument foarte puternic pentru a convinge factorii de decizie politică să vă extindă soluția, în special în perioadele de restricții bugetare. Acest lucru implică **compararea costului mediu al proiectului dumneavoastră pilot cu soluții similare existente**, ceea ce este adesea dificil, deoarece nu există o abordare exact similară cu a dumneavoastră, care, prin definiție, nu a mai fost aplicată niciodată în contextul dumneavoastră. Majoritatea proiectelor EaSI au întâmpinat dificultăți în realizarea acestei evaluări, dar unele au reușit să obțină rezultate detaliate privind eficiența costurilor prin identificarea și combinarea costurilor proiectelor parțial sau relativ similare. Adesea, efectele **negative pe termen scurt** (de exemplu, creșterea costurilor de personal, de formare, administrative) sunt contrabalansate de **efectele pozitive pe termen lung** (de exemplu, reducerea dependenței beneficiarilor finali de serviciile sociale).

Vedeți alte estimări concrete ale economiilor de costuri comparativ cu soluțiile existente **TSUNAMI** a comparat costurile cu un program al guvernului regional similar cu obiectivele **TSUNAMI** (economii de costuri de aproximativ 23 %). **HELP** economii publice indirecte semnificative prin efectele sale pozitive asupra clienților și o alocare mai eficientă a resurselor existente (beneficii fiscale). **Bridge to Business** economii de costuri per participant de aproximativ 2 000 EUR în comparație cu proiecte similare.

Evaluarea rentabilității este mai ușoară atunci când soluția inovatoare combină servicii existente decât atunci când se creează servicii complet noi.

INSPIRE (2015), își propune să răspundă nevoilor specifice ale persoanelor vulnerabile din Roma, să extindă serviciile sociale furnizate și să crească numărul de utilizatori excluși până acum din cauza lipsei de resurse economice. Acesta urmărește să stabilească un ciclu virtuos pornind de la nevoia de îngrijire a fragilităților sociale și ajungând la obiectivul de a „activa” toate părțile interesate implicate, inclusiv utilizatorii fragili și rețelele de proximitate.

Pe lângă evaluarea impactului contrafactual, proiectul a fost supus unei evaluări independente a eficacității ale căror rezultate au fost publicate într-un studiu separat. Posibilele efecte ale adoptării pe scară mai largă a sistemelor colective de servicii și consecințele în ceea ce privește satisfacerea cererii au fost identificate și descrise. Evaluarea arată că noua componentă propusă a serviciilor reduce listele de așteptare pentru serviciile sociale cu aceleași resurse financiare și că, prin transferul de ore de la serviciile tradiționale la serviciile din cadrul proiectului Inspire, proiectul-pilot a realizat economii de costuri. Echipa de proiect estimează că ar putea fi realizate economii de 12 % și 20,5 % prin creșterea ponderii orelor de schimb la 20 %. De asemenea, a existat o reducere a costurilor serviciilor colective."

2.3 Construirea de indicatori și obiective și modul de colectare a datelor

Indicatorii relevanți sunt specifici pentru fiecare proiect; nu este posibilă o listă standard de indicatori; cu toate acestea, unele baze de date interesante vă pot ajuta la început (a se vedea caseta de instrumente).

- Pentru fiecare rezultat și impact preconizat, definiți **indicatori**:
 - o **Indicatori cantitativi** (rata de ocupare a forței de muncă, durata parcursului de integrare, accesul la locuințe) care sunt adesea construiți special pentru proiect (de exemplu, calitatea vieții persoanelor în vârstă dependente de serviciile sociale pe baza numărului de personal disponibil într-un centru de îngrijire și a numărului de zile de la solicitarea de sprijin până la furnizarea acestuia).
 - o **Indicatori calitativi** (calitatea vieții, împuternicire, autonomie personală, calitatea relațiilor de muncă, bunăstare socială).
- **Rămâneți proporționali**, nu definiți prea mulți indicatori și selectați indicatorii **cei mai robusți și orientați către rezultate**.
- Definiți indicatorii încă de la început pentru a putea începe cu **date de bază** care să ofere punctul de referință în raport cu care pot fi evaluate progresele ulterioare, în special atunci când nu se utilizează un EIC.
- **Pentru fiecare indicator, definiți obiectivele cuantificate** (KPI sau altele) și reveniți la evaluarea nevoilor și la stabilirea domeniului de aplicare pentru a vă asigura că acestea sunt realiste.
- Strategia de colectare a datelor este fundamentală atât pentru activitățile de monitorizare, cât și în scopul evaluării:
 - o **Identificați** părțile interesate care urmează să fie implicate în colectarea de date și asigurați **disponibilitatea și accesibilitatea datelor** pentru acești indicatori; colectarea de date cu unele grupuri țintă poate fi dificilă (localizare, limbă, situație socială).
 - o **Selectați instrumentele care urmează să fie utilizate**, cum ar fi interviurile, sondajele, observarea în direct, căutarea datelor existente și **momentul** (la început și la sfârșit sau în mod regulat, în special pentru a permite ajustarea pe parcursul perioadei de implementare).

Din nou, acest lucru este deosebit de dificil atunci când proiectele-pilot sunt puse în aplicare în contexte diferite, ceea ce împiedică comparabilitatea fiabilă a datelor și generează deseori distorsiuni, după cum au confirmat proiectele EaSI cu o dimensiune de cooperare transnațională.

2.4 Tragerea concluziilor

- a) Analiza datelor și rezultatelor de către evaluatorul independent trebuie să fie discutată cu întregul parteneriat și, dacă este posibil, cu grupul țintă. Interpretarea analizei datelor în raport cu obiectivele dvs. inițiale pentru a evalua ce funcționează sau nu, de ce și cum veți utiliza aceste rezultate ar trebui să fie o decizie colectivă.
- b) Concluziile pot avea consecințe externe și interne. Uneori, acestea au ca rezultat modificarea și îmbunătățirea proiectelor, chiar și în timpul duratei de viață a proiectului, atunci când evaluarea este

în curs de desfășurare și furnizează informații la jumătatea perioadei. Confruntându-se, de exemplu, cu un număr de participanți mai mic decât se așteptau, unele proiecte au trebuit să ajusteze criteriile de selecție a grupului țintă. Cauzalitatea poate fi greu de dovedit, deoarece situația beneficiarilor finali este influențată de mai mulți factori (condiții de viață, probleme de sănătate etc.).

SFATURI DE LA COLEGI!

„Gândeți-vă la sursele de date disponibile, cum ar fi datele administrației publice și cea mai bună modalitate de a construi o strategie de colectare a datelor.”

echipa de proiect FORWORK

„Pentru a utiliza metode de evaluare contrafactuală, este important să avem un eșantion de dimensiune bună, deoarece rezultatele observate pe eșantioane mici pot fi slabe și neregulate. Evaluarea contrafactuală este utilă pentru a identifica cauzalități, deși trebuie completată cu alte perspective, respectiv criteriile clasice de adecvare, valoare adăugată etc.”

echipa de proiect ERSISI

„Dacă evaluările de impact sunt aplicate în contexte sociale complexe, metodologia ar trebui să îmbine cu succes o bază de date cu elemente calitative și cantitative. Această combinație de dimensiuni asigură o mai bună observare a diferiților factori care contribuie la impactul preconizat.”

„Chiar și eșecurile unui proiect pot fi de mare folos.”

echipa de proiect TSUNAMI

„Implicarea unui evaluator cu experiență în faza de propunere este esențială. Se alocă mult timp creării de sisteme de monitorizare și evaluare, dar merită.”

Echipele proiectelor I-CCC, TSUNAMI și FORWORK

CASETA CU RESURSE

[Ghidul metodologic pentru politica de experimentare socială](#)

Privire de ansamblu asupra etapelor necesare pentru efectuarea unui studiu experimentarea care măsoară impactul unei intervenții politice

[Evaluarea inovării sociale pentru a crea schimbări de durată](#)

Constatări și reflecții în trei categorii de evaluare a programelor de inovare: stadiul incipient, stadiul de scalare, evaluare mai mare sau mai complexă - NESTA 2020

[Standarde de dovezi](#)

Prezentare generală a standardelor Nesta de evidență, o abordare utilizată pentru măsurarea impactului unei serii de programe practice de inovare și investiții - NESTA 2013

[Servicii sociale bazate pe dovezi: set de instrumente pentru planificarea și evaluarea serviciilor sociale](#)

Set de instrumente pentru a sprijini practicienii în planificarea serviciilor și serviciilor sociale locale Revizuirea bazelor de date internaționale de asistență socială pe bază de dovezi asistenței sociale internaționale bazate pe dovezi

Site-ul web pentru o mai bună evaluare	Una dintre cele mai cuprinzătoare resurse de evaluare disponibile online O colaborare globală care vizează îmbunătățirea practicii și teoriei evaluării prin co-creație, curatoriat și schimbul de informații
Cadru metodologic integrat de evaluare a inovației sociale în zonele rurale	Proiectul H2020 SIMRA „Inovare socială în zonele rurale marginalizate” Baza de date a cadrelor, abordărilor, metodelor și instrumentelor de evaluare analizate Lista cadrelor, abordărilor, metodelor și instrumentelor de evaluare identificate
O trecere în revistă a metodelor de evaluare relevante pentru inovare socială	Proiectul H2020 TRANSIT „Teoria inovației sociale transformative” Monitorizarea, măsurarea impactului social, rentabilitatea socială a investițiilor (SROI), evaluarea formativă, evaluarea sumativă, evaluarea dezvoltării
Acțiuni urbane inovatoare (UIA) abordări de evaluare	Practici de monitorizare și evaluare: Lecțiile învățate de UIA în domeniul dezvoltării urbane durabile
Evaluarea impactului social și indicatori, INTERREG Spațiul alpin	ASIS - Linia directoare nr. 1 - Evaluarea impactului social și indicatori: prezentarea generală rapidă a evaluării impactului social și a aspectelor legate de Indicatori pentru participanții publici din orice domeniu Abordare pragmatică, organizată în jurul a 10 întrebări generice --Oxalis - Iunie 2020
Abordări, termeni de referință și metode de evaluare a impactului - Interact Q&A	Document practic care are ca scop sprijinirea programelor Interreg în planificarea și punerea în aplicare a evaluărilor de impact în perioada de programare 2014-2020
Observatorul Inovării în Sectorul Public - OISP	Nu se referă în mod specific la inovare socială și experimentare, dar este util pentru accesarea studiilor de caz internaționale, instrumentelor de cercetare pentru inovare politică

INDICATORI

Tabloul de bord european al inovării 2021	Tabloul de bord european al inovării 2021 oferă o analiză comparativă a performanței în materie de inovare în țările UE, în alte țări europene și pentru vecini regionali
Tabloul de bord social al indicatorilor privind pilonul drepturilor sociale	Lista reînnoită Eurostat a indicatorilor principali (egalitate de șanse, condiții de muncă echitabile, protecția socială și incluziunea socială) – se poate posibilitatea căuta în funcție de țară, regiune (NUTS2), în funcție de gradul de urbanizare
Tabloul de bord regional al inovării (RIS) 2021	Tabloul de bord regional al inovării (RIS) 2021
Indicele OCDE pentru o viață mai bună	Indice pentru a vizualiza și compara unii dintre factorii cheie (cum ar fi educația, locuința, mediul etc.) care contribuie la bunăstarea în țările OCDE Instrument interactiv care permite vizualizarea performanțelor țărilor în funcție de importanța acordată fiecăruia dintre cele 11 subiecte care contribuie la o viață mai bună

Secțiunea 4

Extindere și Transfer

Secțiunea 4: Extinderea și transferul

Scopul final al experimentărilor sociale, dacă sunt testate cu succes la scară mică, este acela de a fi „implementate în alte contexte, inclusiv în contexte geografice și sectoriale, sau implementate la scară mai mare” .¹²

- **„Punerea în aplicare în alte contexte” se referă la transferul** experimentelor sociale, fie teritorial (în alt oraș, regiune sau țară), fie într-un alt sector (de exemplu, de la sectorul sănătății la cel al serviciilor sociale sau de la mediul de afaceri la educație). Transferul de experimentări sociale între țări este puternic susținut de cooperarea transnațională.
- **„Punerea în aplicare la scară mai mare” se referă la extinderea**, ceea ce înseamnă extinderea domeniului de aplicare a noilor soluții la scară mică, adesea la un nivel superior, de la nivel local la nivel regional, național și/sau european, pentru a ajunge la un număr mai mare de beneficiari (proces vertical).

În practică, distincția este adesea neclară. **În toate cazurile, scopul este de a produce un impact social pozitiv mai amplu, de care să beneficieze mai multe persoane, organizații și/sau teritorii**, la nivelul nevoilor sociale identificate. Experimentele de politică socială, atunci când sunt testate pozitiv, sunt menite să fie în cele din urmă încorporate și integrate în politicile sau sistemele publice.

Cu toate acestea, extinderea și transferul proiectelor pilot testate cu succes sunt cele mai slabe etape ale întregului proces de experimentare socială. **Planificarea anticipată** a acestor etape finale, care reprezintă, de asemenea, obiectivul principal al experimentului social de la început, este esențială, chiar dacă extinderea concretă și implementarea transferului depășesc sfera de aplicare a proiectului de experimentare socială și se materializează după încheierea proiectului. Aceasta presupune să se prevadă de la început creșterea/transferul și să se țină cont de acesta pe tot parcursul ciclului de viață al proiectului.

1. CONTRIBUȚIA PARTENERIATELOR

Parteneriatele durabile și relevante sunt esențiale pentru faza de transfer și de extindere, un element important în cadrul programului EaSI (a se vedea secțiunile 1 și 2).

Identificați toate **părțile interesate care ar putea contribui la transferul/extinderea** la scară largă a proiectului pilot, fie pentru a implementa soluția la scară largă, fie pentru a acționa ca intermediari cu alte părți interesate care pot extinde soluția dumneavoastră. Umpleți lacunele din parteneriatul de proiect sau asociați-le, fie în mod formal, fie informal.

Parteneriatul de proiect și cooperarea complementară în afara consorțiului cu alte părți interesate ar trebui să reflecte planurile dumneavoastră specifice de extindere sau de transfer ale proiectului. Încercați să **includeți în parteneriatul de proiect cele mai importante părți interesate** care au puterea, dorința și capacitățile de a extinde și/sau transfera și de a modela politicile relevante pe baza pilotului dumneavoastră de succes.

Dezvoltați un **context de sprijin** încă de la început pentru a crește potențialul de extindere și/sau de transfer al proiectului dumneavoastră pilot, suscitând interesul părților interesate încă de la început și dincolo de informarea periodică; implicați-le în mod activ prin organizarea de consultări, grupuri de lucru, ateliere de lucru, vizite la fața locului, printre altele.

¹² REGULAMENTUL (UE) 2021/1057 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului Social European Plus (FSE+).

PARTENERII SĂ EXTINDĂ SOLUȚIA DVS. INOVATOARE LA UN ALT NIVEL POLITIC

Implicarea factorilor de decizie politică este esențială și sporește considerabil șansele unei extinderi eficiente atunci când planificați **extinderea soluției dvs. inovatoare la un nivel politic diferit și mai înalt**. Trecerea la un nivel superior poate fi un proces îndelungat și, uneori, este mai rapid și mai ușor de transferat la alte niveluri locale similare din aceeași țară (abordările nu se exclud reciproc).

- Asigurați-vă că **implicați factorii de decizie politică cu nivelul potrivit și competențele necesare** în legătură cu planurile dumneavoastră de extindere.

Acesta variază de la o țară la alta, acordați o atenție deosebită în cazul unei cooperări transnaționale. Nu uitați că o **schimbare de putere politică în urma unor alegeri, de exemplu, poate împiedica procesul de extindere**, în special în domenii sensibile precum migrația, modificând prioritățile politice și de finanțare, așa cum a fost cazul pentru [FORWORK](#). Gândiți-vă la un plan B (transfer în alte țări) și implicați serviciile administrației publice, care pot fi mai stabile.

- În cazul în care **factorii de decizie politică nu sunt membri ai parteneriatului**, implicați-i cât mai devreme posibil, nu la sfârșit, în timpul conferinței finale și al diseminării rezultatelor evaluării. Experiența proiectelor demonstrează că lipsa voinței politice și a finanțării disponibile la nivel local, regional și național reprezintă obstacole importante și creează rezistență la schimbare.
- În cazul în care **experimentarea rezultă dintr-o cerere de politică**, factorii de decizie politică conduc adesea proiectul pentru a testa eficacitatea și eficiența opțiunilor înainte de a decide asupra unei reforme politice regionale sau naționale. Contextul politic este atunci favorabil. Proiectele de acest tip sunt adesea rezultatul unor apeluri dedicate reformelor naționale. Uneori, se introduce chiar și un cadru juridic necesar pentru punerea în aplicare a proiectelor-pilot ([PACT](#), [ERSISI](#)). Următorul exemplu ilustrează aceste condiții favorabile.

Exemple de proiecte la scară mare au condus

de către factorii de decizie politică:

2014: [PACT](#) (Guvernul regional din Castilla y Leon), [INSPIRE](#) (Roma)

2015: [AJUTOR](#) (Westminster), [ERSISI](#) (Guvernul regional din Navarra), [ESTI@](#) (Atena), [MISIUNE](#) (Kortrijk), [TSUNAMI](#) (Guvernul regional din Piemont)

[RESISOR](#) (Registrul social unic regional), care vizează prevenirea fragmentării sistemelor de gestionare a informațiilor privind serviciile sociale în regiunea spaniolă Andaluzia. Proiectul-pilot a creat un sistem de ghișeu unic (Registrul social unic regional - RSUR), care înregistrează datele sociale complexe ale cetățenilor (date privind asistența medicală și toate datele sociale), stocate într-un singur loc și ușor accesibile atât pentru cetățeni, cât și pentru profesioniștii din domeniul serviciilor sociale, utilizând diferite tipuri de softuri dezvoltate cu sprijinul EaSI.

Proiectul pilot a fost planificat ca parte a efortului regional de actualizare a sistemului informațional ca urmare a modificărilor legislației regionale în domeniul politicilor sociale, conceput cu scopul de a fi extins la nivel regional și național. Ministerul Regional pentru Egalitate și Politici Sociale (RMESP) din Andaluzia a fost principalul beneficiar al proiectului. Echipa de proiect a avut ocazia de a acționa într-un cadru legal special elaborat de guvernul regional pentru punerea în aplicare a conceptului [RESISOR](#), cu un sprijin administrativ și politic puternic din partea ministerelor regionale, precum și din partea factorilor de decizie politică locali implicați în integrarea verticală a serviciilor.

A fost elaborată o strategie cuprinzătoare de extindere a proiectului pilot, Cartea Albă a RSUR stabilind foaia de parcurs pentru viitorul RSUR și extinderea acestuia la sistemul public și privat de servicii sociale din Andaluzia.

Proiectul a fost încorporat cu succes la nivel regional și a fost extins în continuare într-un sistem numit „Cohesiunea”, care vizează promovarea în continuare a coeziunii sistemelor de servicii sociale din diferite regiuni spaniole. Guvernele regionale din Asturias și Insulele Canare și-au exprimat deja interesul de a reproduce experiența din [RESISOR](#). Potrivit reprezentantului de proiect, planurile lor actuale de extindere au fost, de asemenea, aprobate de guvernul național în 2019-2020.

Un efect secundar al experimentelor sociale care încearcă să abordeze doar provocări regionale sau naționale specifice este că, de cele mai multe ori, aceștia **nu planifică niciun transfer**. În consecință, condițiile și mecanismele acestor modele/abordări propuse nu sunt adesea descrise în moduri suficient de precise și practice pentru a fi ușor de adaptat în contexte noi.

PARTENERII SĂ TRANSFERE SOLUȚIA DVS. INOVATOARE ÎN ALTE CONTEXTE

Transferul soluțiilor inovatoare în diferite teritorii sau sectoare reprezintă o provocare din cauza naturii specifice a experimentării sociale. Crearea unui parteneriat transnațional, compus din parteneri din diferite țări, este cea mai frecventă opțiune utilizată atunci când se planifică transferul între țările participante la EaSI.

În cazul în care **intenționați să testați o soluție, un model sau o abordare care urmează să fie aplicată la nivelul UE**, în toate sau în majoritatea țărilor, punerea în aplicare a unor proiecte-pilot în mai multe țări va contribui la testarea diferitelor contexte și va facilita standardizarea modelului dumneavoastră. Contextele de punere în aplicare ar trebui să fie comparabile, iar partenerii ar trebui să aibă aceleași funcții și competențe pentru a permite efectuarea de comparații (ETS). **Implicarea unei rețele UE** (Crucea Roșie,

INNOVCare: Rețeaua europeană de centre de resurse pentru boli rare
- RareResourceNet

Metropolisnet, EARLALL sunt exemple din proiectele EaSI) **sau crearea unei noi** structuri oferă structura necesară pentru o acoperire atât de largă și poate fi susținută de grupuri consultative cu reprezentanți din diferite țări pentru a asigura dezvoltarea și diseminarea unei soluții transferabile (**INNOVCare**).

Dacă parteneriatul dvs. transnațional dezvoltă proiecte-pilot în țări diferite, dar foarte diferite, acest lucru va avea ca rezultat o gamă de soluții inovatoare, mai degrabă decât un model individual sau o abordare individuală la nivelul UE, mai dificil de transferat. Deținerea aceluiași tip de parteneri nu garantează compatibilitatea. În cazul în care soluția are aceleași caracteristici specifice (grup țintă, serviciu, proces) și este testată cu piloți în diferite țări la același nivel, cu parteneri care au aceleași funcții și roluri precise, cum ar fi **RIAC** și ETS, aceasta permite compararea și consolidează potențialul de extindere la mai multe contexte diferite. Cu toate acestea, o metodologie europeană poate fi testată în diferite proiecte pilot dacă este suficient de detaliată, după cum se arată în **FAB** (a se vedea mai jos).

Atunci când transferul este unul dintre obiectivele principale ale experimentului social în sine, având loc în timpul implementării proiectului (**UNIC**, Move & Smile, **ALMIT**) între partenerii de proiect, încercați să vă conectați la contexte similare și la parteneri din alte țări pentru a le stârni interesul și pentru a extinde, eventual, extinderea la scară mai mare la finalul experimentului.

Folosiți parteneriatul transnațional pentru a permite schimburi și învățare reciprocă între parteneri, ceea ce poate duce chiar la dezvoltarea de noi soluții, modele, servicii, iar această cooperare continuă și aprofundată pe durata de viață a proiectului poate fi utilă pentru a crea parteneriate durabile.

2. PLANURI DE SCALARE ȘI DE TRANSFER

Creșterea și transferul soluțiilor dumneavoastră inovatoare este obiectivul dumneavoastră de la început, așa că trebuie să vă gândiți la acest lucru de la bun început. Ipoteza dumneavoastră este că soluția dumneavoastră, sau o parte a acesteia, este relevantă dincolo de contextul pilot inițial. Cea mai mare provocare pentru majoritatea proiectelor este de a găsi **modalitatea de a transfera soluția inovatoare sau unele dintre caracteristicile sale cheie în alte contexte, în alte țări**, în special în cazul inovațiilor foarte specifice unui context.

Rolul dvs. este de a pregăti extinderea și transferul, de a sprijini acest lucru prin elaborarea de planuri de extindere/transfer în cea mai timpurie etapă a implementării pilotului. Chiar dacă extinderea sau transferul practic este implementat după ce proiectul dvs. se încheie și nu echipa dvs. va fi responsabilă pentru aceste etape, trebuie să dezvoltați o **strategie de extindere sau transfer** împreună cu partenerii dvs. și să definiți **ce intenționați să extindeți/transferați și cum** o veți face.

Atunci când cererea pentru noua soluție este clară și definită, de exemplu în cazul experimentărilor sociale dezvoltate pentru a informa reformele regionale sau naționale, extinderea întregii soluții trebuie totuși planificată cu atenție.

RuralCare „a planificat procesul de extindere de la începutul proiectului în mai multe etape: piloții vor acoperi un teritoriu de 74 de consilii locale din provincie. În cazul în care se dovedește a fi de succes, se va realiza un studiu de fezabilitate pentru extinderea **RuralCare** la întreaga regiune Castilla y Leon, precum și o foaie de parcurs pentru punerea sa în aplicare. Apoi, modelul și rezultatele proiectului vor fi prezentate altor regiuni autonome. Ultimul pas al procesului de extindere va consta în realizarea unei reforme a politicii naționale de îngrijire pe termen lung. Acest obiectiv necesită asigurarea disponibilității unor bugete publice adecvate.”

Transferul unei soluții inovatoare, chiar și parțial, **necesită adaptarea modelului, a abordării, a serviciului sau a produsului la noul său context.** O pură replicare este imposibilă, iar această adaptare necesită ca atât echipa de experimentare socială, cât și contextul de primire să facă schimb, să învețe și să înțeleagă reciproc contextul și condițiile-cadru ale fiecăruia. **FAB** a dezvoltat un model de transfer și de adaptare a bunelor practici locale testate între orașe, care s-a dovedit a fi de succes, întrucât a sprijinit transferul a cinci practici locale între parteneri.

FAB – Proiectul **Fast-track Action Boost** (2016) răspunde nevoilor refugiaților și solicitanților de azil de a se integra mai bine și mai rapid pe piața muncii, cu un accent deosebit pe femei, precum și pe nevoile orașelor de a îmbunătăți și de a oferi mai bine servicii de inserție profesională pentru refugiați. Acest lucru a fost pus în aplicare prin dezvoltarea și testarea unei metodologii de transfer și adaptare (modelul TAP) a politicilor, măsurilor și practicilor locale relevante și testate. Piloții au fost testați în cinci orașe europene (Milano, Berlin, Stockholm, Viena, Belgrad). **FAB** a fost alcătuit din unsprezece parteneri din șase administrații municipale.

Metodologia TAP a fost utilizată, testată și îmbunătățită pe parcursul implementării proiectelor pilot. Proiectul a transferat cu succes cinci inițiative locale între orașe europene. Acest transfer de succes, pe lângă rezultatele pozitive ale evaluării, demonstrează validitatea modelului și a metodologiei TAP, care ar putea fi utilă pentru multe proiecte EaSI care doresc să își transfere soluțiile, cel puțin parțial.

Modelul TAP se bazează pe schimbul de cunoștințe și pe mentoratul între colegi:

Schimbul de cunoștințe este elementul central al proiectului. Prin cercetare și vizite de studiu, partenerii analizează și definesc modelele de oraș existente, rezultând un set de practici de succes existente în fiecare oraș, propuse celorlalte orașe partenere. În total, au fost identificate 22 de bune practici.

Orașul „beneficiar” selectează apoi practica care se potrivește cel mai bine nevoilor, capacităților și contextului său local pentru a o pune în aplicare ca proiect pilot.

Sistemul de mentorat între colegi este o cooperare aprofundată între orașul de origine și orașul de primire. Acest proces asigură adaptarea practicii în noul său context. Acesta cuprinde întregul proces de transfer al măsurilor și practicilor în proiectele-pilot locale ale orașelor partenere și este compus din etape integrate, cum ar fi:

- Planul de transfer și adaptare (TAP)
- Ateliere de lucru pentru responsabilizare locală
- Vizite de mentorat
- Curriculum pentru formarea de formatori (ToT) și cadrul de implementare

Unele dintre proiectele-pilot transferate sunt deja integrate la nivel local (Viena și Stockholm), în urma adaptării lor la noile contexte.

În multe cazuri, „cererea” pentru soluția dvs. nu este atât de clară la început, iar „oferta” dvs. pentru o nouă soluție nu a stârnit încă un potențial interes. Necesitatea de a dezvolta o strategie de extindere și transfer este și mai mare în acest caz, în caz contrar, experimentarea socială va rămâne izolată și nefolosită, chiar dacă s-a dovedit a fi de succes.

- **Cine poate beneficia de soluția dumneavoastră în țara dumneavoastră sau în alte contexte? Cine se confruntă cu aceleași nevoi sociale și unde? Încercați să stabiliți contacte cu acești participanți potențial interesați**

(autorități publice, organizații și rețele profesionale, parteneri sociali, organizații din sectorul privat sau din societatea civilă) să își manifeste interesul și să facă schimb de informații pentru a identifica ceea ce este de interes pentru ei și în ce condiții.

- **Care sunt elementele soluției dumneavoastră care sunt transferabile/scalabile?** Nu uitați că un transfer poate fi parțial sau total (abordare, instrument, model, practică). S-ar putea să aveți elemente mai ușor de transferat decât altele.
- **Cum să sprijiniți transferul?** După cum s-a spus deja, extinderea și, mai ales, transferul necesită o adaptare mai mult sau mai puțin amplă la noul context. Cu cât soluția dumneavoastră este mai specifică contextului, cu atât transferul va fi mai dificil. Prin urmare, trebuie să anticipați această adaptare necesară și să codificați, să oferiți îndrumări clare pentru utilizarea noii soluții în diferite contexte, să documentați mai detaliat modelul de serviciu/produs și să explicați condițiile necesare în care acesta poate funcționa.
- Acordați o mare atenție transferabilității soluției dumneavoastră, inclusiv **costurilor** acestora (furnați o analiză a costurilor de bază).

Aceste planuri de extindere și de transfer vor fi actualizate și uneori revizuite pe parcursul întregului proces de implementare a proiectului pilot, pe baza propriilor dumneavoastră experimente privind ceea ce funcționează sau nu, de ce și în ce condiții. Evaluarea va completa aceste cunoștințe și ar trebui să integreze această dimensiune de extindere/transfer.

Totuși, **nu uitați că transferurile pot fi parțiale** și că puteți transfera abordarea, un model, o metodologie, instrumente sau chiar un model de guvernare ([TSUNAMI](#)).

3. STRATEGIA DE DISEMINARE A REZULTATELOR EVALUĂRII.

Majoritatea proiectelor EaSI care au reușit să își extindă sau să își transfere soluțiile evidențiază **puterea rezultatelor solide ale evaluării** de a convinge factorii de decizie politică sau alte părți interesate să dezvolte experimentul la o scară mai largă. Rezultatele pozitive ale evaluării reprezintă cel mai puternic argument pentru transfer și extindere, **o condiție necesară, dar nu suficientă dacă nu este susținută de la început de o strategie de diseminare bine planificată și orientată**, bazată pe elementele din planurile de extindere și transfer. Dacă așteptați rezultatele evaluării pentru a defini strategia de diseminare va fi prea târziu.

- **Publicul inițial** este definit în mod normal în planurile de extindere și de transfer, revizuiți-le și extindeți-le dacă este necesar.
- Folosiți **instrumente de comunicare și un limbaj adaptat** la publicul pe care doriți să îl atingeți. Pentru un public la nivelul UE, unele mesaje și documente importante ar trebui să fie disponibile în limba engleză. Crearea unui site web și utilizarea rețelelor de socializare este utilă dacă acestea sunt actualizate în mod regulat, dinamice și ușor accesibile. Campaniile de informare și de sensibilizare sunt utile la începutul experimentului social.
- **Planificarea diferitelor tipuri de evenimente** pentru a informa și mobiliza posibii factori de decizie, organizații, investitori, care sunt deja sau ar putea fi interesați (atelier de lucru, vizite de studiu, evenimente tematice sau teritoriale de mici dimensiuni cu diverse părți interesate). Nu vă bazați doar pe o conferință finală pentru a vă disemina rezultatele, chiar și la nivelul UE, cu un public larg pe care nu îl cunoașteți, mai ales în contextul în care conferințele online sunt tot mai frecvente, unde interacțiunile personale nu sunt posibile. Acestea pot oferi noi contacte, dar adesea urmărirea și feedback-ul sunt periculoase.
- **Participarea la evenimente organizate de alte părți interesate care lucrează pe același subiect.**
- **Asigurați accesibilitatea pe termen lung a rezultatelor dumneavoastră**, ceea ce nu se întâmplă în cazul în care site-urile web ale proiectelor nu mai sunt funcționale. Acestea pot fi diseminate prin intermediul site-urilor web ale partenerilor și ale părților interesate, ceea ce este mai sustenabil, și pot fi, de asemenea, publicate în depozite online.

InCARE a desfășurat, încă de la începuturile sale, o serie de proceduri de consultare și ateliere de schimb în care au fost implicați actori de la nivel local până la cel național, inclusiv factori de decizie politică. În timp ce proiectele-pilot sunt implementate la nivel local, părțile interesate la nivel național vor fi informate cu privire la stadiul proiectului în vederea extinderii acestuia. Echipa de proiect intenționează să se adreseze furnizorilor de servicii, utilizatorilor de servicii de îngrijire și familiilor acestora, organizațiilor de îngrijitori, organizațiilor de persoane în vârstă, ONG-urilor și factorilor de decizie, dar și organizațiilor de cercetare, în special de cercetare aplicată.

4. RESURSE PENTRU SCHIMBAREA SCALEI ȘI TRANSFERURI

Punerea în aplicare la o scară mai largă sau transferul în alte contexte are loc la sfârșitul experimentării sociale, odată ce rezultatele se dovedesc pozitive. Foarte adesea, această etapă de transfer și de extindere va fi întreprinsă de alte echipe de proiect, organizații și autorități publice, în colaborare cu echipa de experimentare socială sau cu unii dintre partenerii săi. Pentru această etapă vor fi necesare noi resurse, iar căutarea de noi finanțări nu se bazează automat pe echipa de proiect. Dar poate fi interesant pentru echipa de proiect să caute finanțare suplimentară pentru a asigura dezvoltarea ulterioară a noii sale soluții, pentru a evita decalajele între sfârșitul experimentării și extinderea sau transferul acesteia.

În mod normal, **extinderea soluțiilor inovatoare** este finanțată de bugetele naționale, regionale sau locale, ca parte a politicilor și programelor generale ale acestora. Inițial, sprijinul acordat de **FSE** prin programele operaționale naționale și regionale, în completarea finanțării naționale/regionale/locale, a fost menit să sprijine experimentarea socială și extinderea la scară națională. Aceasta a dovedit că proiecte dificile și rare au reușit să obțină sprijin din partea FSE.

INSPIRE au obținut finanțare din partea Programului Operațional Național (POR) al Italiei (FSE) privind guvernanta și capacitatea instituțională (2014-2020). Acesta este rezultatul evaluării proiectului care a arătat o eficiență superioară sistemului existent de servicii sociale oferite persoanelor vulnerabile din Roma. Se datorează în mare măsură și implicării comunităților locale din Roma, care au sensibilizat populația cu privire la punerea în aplicare a proiectului pilot și la strategiile de diseminare a acestora.

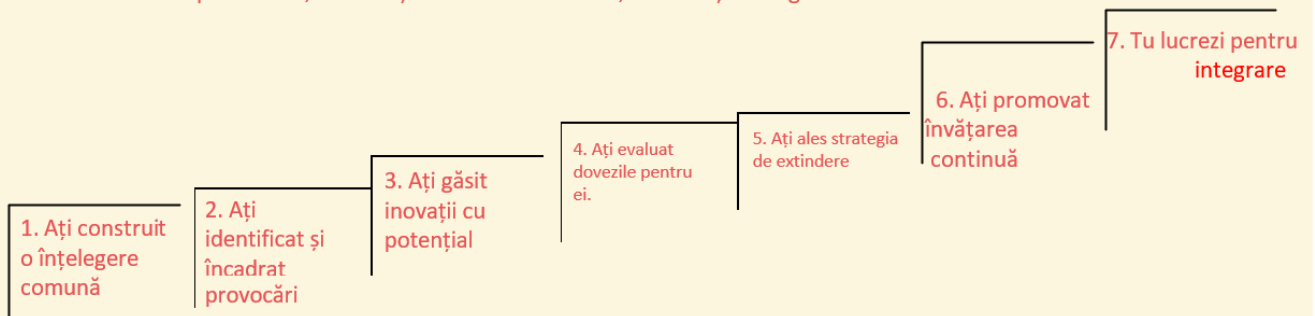
ESTI@a atrase o sumă suplimentară de 6 milioane de euro de la FSE pentru a converti alte trei centre municipale de sănătate în puncte unice de intrare (PUE), pe baza rezultatelor pozitive ale proiectului pilot.

În plus, primul SEP continuă să funcționeze și a obținut 2 milioane de euro din fondurile SEE și Norvegia. Un alt SEP rămâne în funcțiune dar cu sprijinul financiar al municipalității.

În perioada de programare 2020-2027, sprijinul FSE pentru inovare socială este consolidat și va stimula utilizarea și extinderea experimentelor sociale. Fiecare stat membru este obligat să aloce cel puțin o prioritate din programele sale naționale sau regionale pentru a sprijini inovarea socială și experimentarea socială și/sau pentru consolidare.

IMPORTANT DE REȚINUT!

Pentru a ajuta statele membre să utilizeze în mod strategic resursele FSE+ pentru extinderea inovațiilor sociale, Comisia a publicat un ghid „Extinderea inovării sociale - șapte pași pentru utilizarea FSE+”. Acest ghid pragmatic a fost creat împreună cu Autoritățile de Management și cu părțile interesate din cadrul comunității de inovare socială din cadrul FSE. Pentru a intra mai adânc în detalii despre scalare, transfer și schimbare sistemică, consultați acest ghid

abordări de jos în sus, bazate pe parteneriate între autoritățile publice, sectorul privat și societatea civilă (articolul 14 din Regulamentul FSE+).

Transferul experimentărilor sociale între țări este rareori sprijinit de finanțări naționale, care nu sprijină experimentele sociale și cu atât mai puțin cele care au o dimensiune europeană. Unele proiecte au aplicat pentru **alte Programe finanțate de UE** pentru a finanța transferul unora dintre componentele lor cheie, cum ar fi ERASMUS+ pentru metode sau instrumente legate de educație și formare ([SIPA](#)) sau AMIF pentru proiecte care lucrează pe teme de migrație. Dar multe alte programe finanțate de UE ar putea sprijini în cele din urmă dezvoltarea sau cercetarea, cum ar fi Horizon Europa.

În cele din urmă, FSE+ a creat noi mecanisme de sprijinire a cooperării transnaționale pentru a accelera și facilita transferul și extinderea soluțiilor inovatoare și vor fi alocate noi tipuri de granturi.

În plus, în 2022 ar trebui să funcționeze puncte naționale de contact EaSI, cu un serviciu de asistență, un site web, evenimente și webinarii.

Sunt în curs de creare centre naționale de competență în domeniul inovării sociale care, în anii următori, vor oferi sprijin profesional inovatorilor sociali, inclusiv instrumente și metode pentru obținerea și extinderea impactului social, sprijinind schimbul transnațional și crearea de rețele.

SFATURI DE LA COLEGI!

„Proiectele ar trebui să includă procese de prezentare a rezultatelor pentru a crea condițiile de transferabilitate a evaluării către politicile publice.”

echipa de proiect ERSISI

CASETA CU RESURSE	
Să o facem mare	Strategii de extindere a inovațiilor sociale (NESTA)
Strategie de extindere a inovației sociale pentru kitul de instrumente de dezvoltare Mai 2020	Raport practic pentru laboratoarele de accelerare ale UNDP pentru o extindere specifică a inovării sociale în vederea realizării SDG-urilor
Revizuirea literaturii Extinderea inovării sociale la nivel internațional	Proiectul TRANZITIE H2020
GHIDUL DE SCALARE BENISI	Accelerarea extinderii inovațiilor sociale
Extinderea Inovației Sociale - Șapte pași pentru utilizarea ESF+ LINK	Un ghid pragmatic pentru Autoritățile de Management și alte părți (a se vedea mai sus)

Întrebări orientative pentru Ghidul Inovării Sociale

Imaginați-vă sondajul de experimentare socială

1. NEVOI SOCIALE Cum identificați nevoile sociale specifice, nesatisfăcute sau prost satisfăcute, pe care experimentul dvs. urmărește să le

CONTEXTUALIZARE: Ce este specific nevoilor sociale nesatisfăcute pe care proiectul dvs. își propune să le abordeze în contextul dvs., în comparație cu provocarea generală a UE din cadrul apelului de proiecte?

Descrierea riguroasă a nevoilor sociale (domeniul de aplicare) pe care doriți să le abordați în ceea ce privește:

- grupul țintă/utilizatorii finali/ beneficiari finali
- sectorul și/sau teritoriul în cauză
- natura/tipul nevoilor nesatisfăcute

Este vorba de o nevoie nouă/apărută recent sau de o nevoie existentă la care nu s-a răspuns niciodată în mod satisfăcător?

DEMONSTRARE: De unde știți că această nevoie nu este acoperită sau este prost acoperită?

Evidențiați-o prin căutarea amănunțită a exemplelor de proiecte, programe, intervenții politice similare desfășurate în țară sau în străinătate prin:

- Sondaje
- Statistici
- Diagnostic teritorial
- Altele

Planificați vreun sondaj, studii, interviuri la începutul experimentării pentru a identifica mai bine nevoile? Intenționați să folosiți unele rezultate din intervențiile anterioare ca sursă de inspirație sau să le integrați în noul pilot (abordare, soluție, parteneriat, altele)?

ÎMPĂRTĂȘIȚI DIAGNOSTICUL: Evaluarea nevoilor sociale este împărtășită de alte părți interesate cheie?

Nevoile sociale rezultă din cererea factorilor de decizie politici? La ce nivel? De la cine? În vederea unei reforme, a unui nou program? Până când?

Nevoile sociale rezultate dintr-o cerere sunt exprimate de utilizatorii finali? Cum? Există și alte părți interesate (practicieni, furnizori de servicii)?

2. RĂSPUNS INOVATOR Cum veți aborda aceste nevoi sociale într-un mod inovator?

NATURA ȘI CARACTERUL INOVATOR AL SOLUȚIEI DUMNEAVOASTRĂ

Ce va dezvolta și implementa soluția dumneavoastră? Este:

- un serviciu nou
- un proces nou (modalitate de a furniza un serviciu)
- o organizație nouă
- un produs nou

Sunt combinate?

Care este scopul precis al experimentului dumneavoastră la scară mică?

- Toate sau o parte a grupului țintă care se confruntă cu nevoile sociale identificate? Caracteristici specifice?
- Tot sau o parte din teritoriul/sectorul vizat de nevoile sociale?

Cât de inovatoare este soluția dumneavoastră în comparație cu cele deja existente?

- Nou în grupul țintă
- Nou în teritoriu
- Nou în sector
- Inovație radicală sau incrementală? Sunt unele rezultate din intervențiile anterioare folosite ca sursă de inspirație sau integrate în noul experiment (abordare, soluție, parteneri, altele)?

CARACTERUL INOVATOR AL PROCESULUI DUMNEAVOASTRĂ

Cum implicați grupul-țintă în conceperea și furnizarea de soluții inovatoare (direct sau indirect)? Care este rolul lor?

Cum implicați factorii de decizie politică în proiectarea și furnizarea de soluții inovatoare? Care este rolul lor? Au puterea de a susține schimbări durabile?

Cum creați noi relații sau colaborări între părțile interesate (publice, private, societatea civilă)?

3. EVALUAREA REZULTATELOR ȘI A IMPACTULUI SOCIAL

MĂSURAREA REZULTATELOR VIZATE ȘI A IMPACTULUI SOCIAL

Ce rezultate doriți să obțineți prin proiectul dumneavoastră, ce va fi îmbunătățit, la nivel de:

- grup țintă
- organizații
- teritoriu/sector/politică?

Ce impact social doriți să obțineți prin proiectul dumneavoastră la nivel de:

- grup țintă
- organizații
- teritoriu/sector/politică?

Pentru a dovedi că experimentul dvs. este un succes:

- Care sunt cele mai importante rezultate pe care doriți să le măsurați? Stabilirea priorităților.
- Care sunt cele mai importante efecte sociale pe care doriți să le măsurați? Acordați prioritate

ALEGEREA METODELOR DE EVALUARE

Ce metodologie de evaluare veți alege?

- Evaluarea impactului contrafactual? Altele? O combinație?

De ce este cel mai relevant pentru proiectul dumneavoastră?

Ce criterii veți utiliza pentru a selecta un evaluator independent?

MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA ALEGERII INDICATORILOR Cum vă veți măsura rezultatele și impactul social?

Cum veți alege indicatorii (cantitativi și calitativi)?

Cum veți colecta datele pentru a construi indicatorii? Când?

- Date administrative
- Sondaje
- Interviu
- Alții

Aveți date de referință pentru comparație?

IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE

Care sunt părțile interesate necesare pentru evaluare?

- Între parteneri / din afara parteneriatului?
- În ce stadiu?

Cum este implicat activ grupul țintă în evaluare?

- În ce stadiu?
- Care este rolul lor?

Veți împărtăși și interpreta rezultatele evaluării cu părțile interesate și cu grupul țintă?

IMPLEMENTAREA EVALUĂRII

Cine va colecta, analiza și interpreta datele și va produce rezultatele evaluării? Care sunt resursele de care dispuneți (timp, competențe, bani etc.)?

4. POTENȚIALUL DE SCALABILITATE / TRANSFERABILITATE

STRATEGIA DE DISEMINARE

Cu cine veți împărtăși rezultatele evaluării în vederea extinderii și/sau a transferului inovației dumneavoastră? Ce doriți să obțineți?

SCALARE ȘI/SAU TRANSFER?

Cum vă imaginați creșterea impactului experimentării sociale?

- Extinderea/transfer intern (aceeași țară): alte teritorii, alte organizații, alte sectoare, alte grupuri țintă?
- Transferul în alte contexte, în alte țări participante la EaSI?
- Extinderea (la alte niveluri): de la nivel local la nivel regional, național și european?

Ce element(e) al(e) inovației sociale intenționați să fie transferat(e) / extins(e) (ofertă)?

- Produs/serviciu/program?
- Modele organizaționale?
- Metodologie, proces?

Context și condiții pentru transfer/ extindere?

- În ce context ar putea fi utilă/folosită/aplicată experimentarea ta socială?
- Ce condiții ar trebui să îndeplinească noul context pentru ca inovația dvs. să fie transferată/ extinsă în mod adecvat?

Cine poate fi interesat? (cerere)

- Ați identificat alte teritorii, organizații, sectoare, grupuri-țintă potențial interesate în țara dumneavoastră sau în alte țări participante la EaSI?
- Cum intenționați să vă implicați cu ei?

Transferul la nivel de politică/la nivel superior:

Cum intenționați să implicați factorii de decizie politică care sunt relevanți pentru transferul/extinderea inovației dumneavoastră?

Resurse și sprijin necesare pentru transfer și extindere

De unde veți obține resursele și sprijinul necesar pentru a vă transfera / extinde inovația? Intenționați să organizați un sprijin pentru a îi ajuta pe alții să adapteze soluția dumneavoastră la propriul context?

ANEXA 1:

Temele cererilor de propuneri EaSI 2014-2020 și proiectele premiate

NR. DE REFERINȚĂ AL CERERII	TEMA	NR. DE PROIECTE FINANȚATE	BUGETUL ALOCAT (BAZAT PE LISTELE DE GRANTURI)	PERIOADA
VP/2014/008	Furnizarea integrată de servicii sociale	7	€10.489.387,51	2014-2017
VP/2015/011	Servicii sociale integrate pentru integrarea pe piața muncii	8	€10.528.298,70	2015-2018
VP/2016/015	Integrare rapidă pe piața muncii pentru cetățeni ai țărilor terțe, vizând exclusiv solicitanții de azil, refugiații și membrii familiei lor	5	€9.177.891,35	2016-2019
VP/2018/005	Echilibru inovator între viața privată-viața profesională	4	€4.270.675,87	2018-2021
VP/2018/003	Accesul la protecție socială și sprijin național pentru reformă	4	€4.751.940,29	2018-2021
VP/2019/003	Inovare socială și națională reforme - îngrijire pe termen lung	7	€8.870.942,05	2019 - în curs de desfășurare
VP/2020/003	Stabilirea și testarea intervențiilor integrate care vizează sprijinirea oamenilor în situații vulnerabile (cele mai vulnerabile)	9	€9.604.717	2020 - în curs de desfășurare

Sursa: Consorțiu (2021) bazat pe listele toR și EaSI cu granturile acordate.

ANEXA 2:

Descrierea completă a proiectelor EaSI (hyperlink-uri către fișe) - va fi adăugată odată ce fișele vor fi finalizate și hyperlink-urile furnizate de DG EMPL

NR. DE REFERINȚĂ AL CERERII	SUBIECT/	DENUMIREA PROIECTULUI
VP/2014/008	Furnizarea integrată a serviciilor sociale	<p>Vouchere pentru furnizarea de servicii de îngrijire a copiilor lucrătorilor cu programe de lucru nestandardizate</p> <p>Registrul social unic regional (RESISOR)</p> <p>Family STAR - Conferințe de grup pentru familii și Student cu Risc</p> <p>Pentru o viață privată și profesională consolidată (E4EmPoWL)</p> <p>Abordare inovatoare centrată pe pacient pentru asistența socială</p> <p>Furnizarea de servicii pentru afecțiuni complexe (INNOV-CARE)</p> <p>Servicii inovatoare pentru persoanele vulnerabile din Roma (INSPIRE)</p> <p>Model vizat pro-activ bazat pe caz pentru incluziune socială (PACT)</p>
VP/2015/011	Servicii sociale integrate pentru integrare pe piața muncii	<p>MISIUNE: Creșterea serviciilor sociale integrate mobile rezultatele în materie de ocupare a forței de muncă pentru persoanele aflate în dificultate</p> <p>Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și a serviciilor sociale integrare în municipiul Atena (ESTI@)</p> <p>HomeLab - Servicii integrate de locuire și de muncă în modelul întreprinderilor sociale de închiriere</p> <p>Proiectul de învățare în domeniul locuințelor și al ocupării forței de muncă (HELP)</p> <p>TSUNAMI - Un stagiu de practică ca o trambulină pentru a ieși din șomaj pentru persoanele afectate de boli mintale</p> <p>Punte între tinerii romi și mediul de afaceri - intervenție pentru incluziune a tinerilor romi prin angajarea în sectorul privat în Bulgaria și Ungaria</p> <p>SIPA - Sites d'Information, de Projet et d'Accompagnement</p> <p>Consolidarea dreptului la incluziune socială prin Integrare prin servicii (ERSISI)</p>
VP/2016/015	Integrarea rapidă pe piața muncii pentru resortisanții țărilor terțe, vizând exclusiv solicitanții de azil, refugiații și membrii familiei lor	<p>FAB: Actiunea Fast Track Boost</p> <p>RIAC - Acceleratoare de integrare regională</p> <p>FIER - Integrare rapidă pe piața muncii în regiunile europene</p> <p>FORWORK - Promovarea oportunităților pentru lucrători refugiați</p> <p>Accelerarea integrării pe piața muncii a imigranților prin cartografierea competențelor și a formării profesionale (ALMIT)</p>
VP/2018/005	Strategii inovatoare de echilibrare între viața profesională și cea privată	<p>Dezvoltarea de instrumente de microsimulare în domeniul proiectii de asigurare (DEMTOP)</p> <p>Înființarea Serviciului european de urmărire a Pensiilor BELMOD</p> <p>Modernizarea sistemelor de protecție socială în Italia (MOSPI)</p>
VP/2018/003	Accesul la protecție socială și sprijinirea reformelor naționale	<p>Bărbați în îngrijire (MiC). Masculinitatea de îngrijire și rolul Angajatorilor</p> <p>MASP (denumirea anterioară PaaM) Stăpânirea parenting-ului la muncă și în viață</p> <p>EQW&L - Egalitate în muncă și în viață</p> <p>R.A.F.F.A.E.L Reproiectarea activităților într-un mod prietenos cu familia în spațiile de lucru ale lui VitErbo</p>

VP/2019/003	Inovația socială și reformele naționale - îngrijire pe termen lung	<p>Sprijinirea dezvoltării INCLUSIVE a serviciilor CARE pe termen lung bazate pe comunitate prin intermediul abordărilor de participare a mai multor părți interesate (InCare) Către modele de finanțare centrate pe utilizator pentru servicii de îngrijire pe termen lung (UNIC)</p> <p>Îmbunătățirea autonomiei și a bunăstării globale prin Activitate fizică adaptată - de Siel Blue</p> <p>"Dać to, czego naprawdę potrzeba" – „Să dai ceea ce este cu adevărat necesar"</p> <p>Abordarea și prevenirea nevoilor de îngrijire prin centre de îngrijire comunitară inovatoare (I-CCC)</p> <p>"Rural Care" - Asistentă socială și de sănătate integrată în mediul rural la scară rurală</p> <p>Centrele de servicii sociale comunitare ca instrument de parteneriat pe mai multe niveluri pentru furnizarea de îngrijire pe termen lung în Slovacia</p>
VP/2020/003	Stabilirea și testarea sistemelor integrate care vizează sprijinirea persoanelor în (cele mai) vulnerabile situații	<p>4IM</p> <p>C.O.P.E.</p> <p>CRIS</p> <p>Lone Parents</p> <p>NOVA</p> <p>Reticulate</p> <p>Rights First</p> <p>Un toit sur la tête</p> <p>Xeitu</p>

Bibliografie

- © Comisia Europeană, Ghid metodologic pentru experimentul social, 2011.
- © Comisia Europeană, Ghidul pentru inovare socială, 2013.
- © Comisia Europeană, Inovare socială, Un deceniu de schimbări: un raport BEPA, 2014.
- © Comisia Europeană, TEPSIE, Inovare Socială: Un ghid pentru practicieni, 2014.
- © Comisia Europeană, Inovare în politica socială, Satisfacerea nevoilor sociale ale cetățenilor, 2015.
- © Comisia Europeană, Rețeaua Socială Europeană (ESN), Kit de instrumente pentru servicii sociale bazate pe dovezi pentru planificarea și evaluarea serviciilor sociale, 2015, <https://www.esn-eu.org/news/role-evidence-planning-and-evaluating-social-services>.
- © Comisia Europeană, INTERACT, Abordări, ToR și metode de evaluare a impactului, 2016, <https://www.interact-eu.net/download/file/fi>
- © Comisia Europeană, Inovare socială ca declanșator pentru transformări – Rolul Cercetării, 2017.
- © Comisia Europeană, Setul de instrumente pentru inovare socială, Concursul european pentru inovare socială. 2018, [CC BY 4.0], <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.
- © Comisia Europeană, Proiecte și organizații finanțate prin programul EaSI - Raport 10, 2019.
- © Comisia Europeană, Evaluare intermediară a programului UE pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială - EaSI, raportul final, 2019.
- © Comisia Europeană, Proiecte și organizații finanțate prin programul EaSI - Raportul 11, 2020.
- © Comisia Europeană, Inovare socială, Practici de inspirație care sprijină oamenii pe tot parcursul vieții, 2020
- © Comisia Europeană, Interreg Alpine Space, ASIS - Linia directoare nr. 1 - Evaluarea și indicatorii de impact social - Oxalis - iunie 2020, <https://socialinnovationstrategy.eu/wp-content/uploads/2020/07/Linia-directoare1-fi> .
- © Uniunea Europeană, EU Rural Review 31 "Economia socială rurală", 2021, https://enrd.ec.europa.eu/publications/eu-rural-review-31-rural-social-economy_en.
- © OCDE, Construirea ecosistemelor locale de inovare socială, Un Cadru Metodologic, 2021
- © Uniunea Europeană/OCDE, Brief-ul Politicii pentru scalarea impactului întreprinderilor sociale, 2016, <https://www.oecd.org/cfe/leed/Policy-brief-Scaling-up-social-enterprises-EN.pdf>.
- © EAPN, Contribuția inovării sociale semnificative la reducerea sărăciei și a excluziunii sociale în Europa , EAPN BOOKLET, 2016, <https://www.eapn.eu/wp-content/uploads/2016/03/2016-EAPN-Social-Innovation-Booklet.pdf>.
- Avisé, Manual : Inovare socială, 2019, <https://www.avise.org/ressources/handbook-social-innovation>.
- Avisé, grille de caractérisation de l'innovation sociale, 2015, <https://www.avise.org/ressources/grille-de-caracterizarea-inovatiei-sociale>
- Institutul Jean-Baptiste Godin, Les Capteurs d'innovation sociale, 2015, <https://institutgodin-ressources.com/outils/>.
- ESF AGENTSCHAP VLAANDEREN VZW, Kit de instrumente pentru sprijinirea inovației sociale cu Fondurile Europene Sociale și de Investiție, 2015, http://www.latitudeconsulting.eu/images/toolkit_innovatie.pdf.
- © NESTA, Nesta Standarde de Dovedire, 2013, <https://www.nesta.org.uk/report/nesta-standards-of-dovezi/>.
- © NESTA, Strategii pentru extinderea inovațiilor sociale, 2014, <https://www.nesta.org.uk/report/making-it-big-strategies-for-scaling-social-innovations/>.
- © NESTA, Kit de instrumente DIY. <https://diytoolkit.org/>.
- © Nordregio NORDREGIO DOCUMENT DE LUCRU NORDREGIO 2017:2Inovarea socială în dezvoltarea locală: Lecții din țările nordice și din Scoția, 2017, <https://nordregio.org/publications/social-innovation-in-local-development-lessons-from-the-nordic-countries-and-scotland-2/>.

Cum să obțineți informații

PERSONAL

În întreaga Uniune Europeană există sute de centre de informare Europe Direct. Puteți găsi adresa centrului cel mai apropiat de dumneavoastră la: https://europa.eu/european-union/contact_en

LA TELEFON SAU PRIN E-MAIL

Europe Direct este un serviciu care răspunde la întrebările dumneavoastră despre Uniunea Europeană. Puteți contacta acest serviciu:

- prin telefon gratuit: 00 800 6 7 7 8 8 9 10 11 (anumiți operatori pot percepe taxe pentru aceste apeluri),
- la următorul număr standard: +32 22999696 sau
- prin e-mail prin: https://europa.eu/european-union/contact_en

ONLINE

Informații despre Uniunea Europeană în toate limbile oficiale ale UE sunt disponibile pe site-ul Europa la adresa: https://europa.eu/european-union/index_en

PUBLICAȚII UE

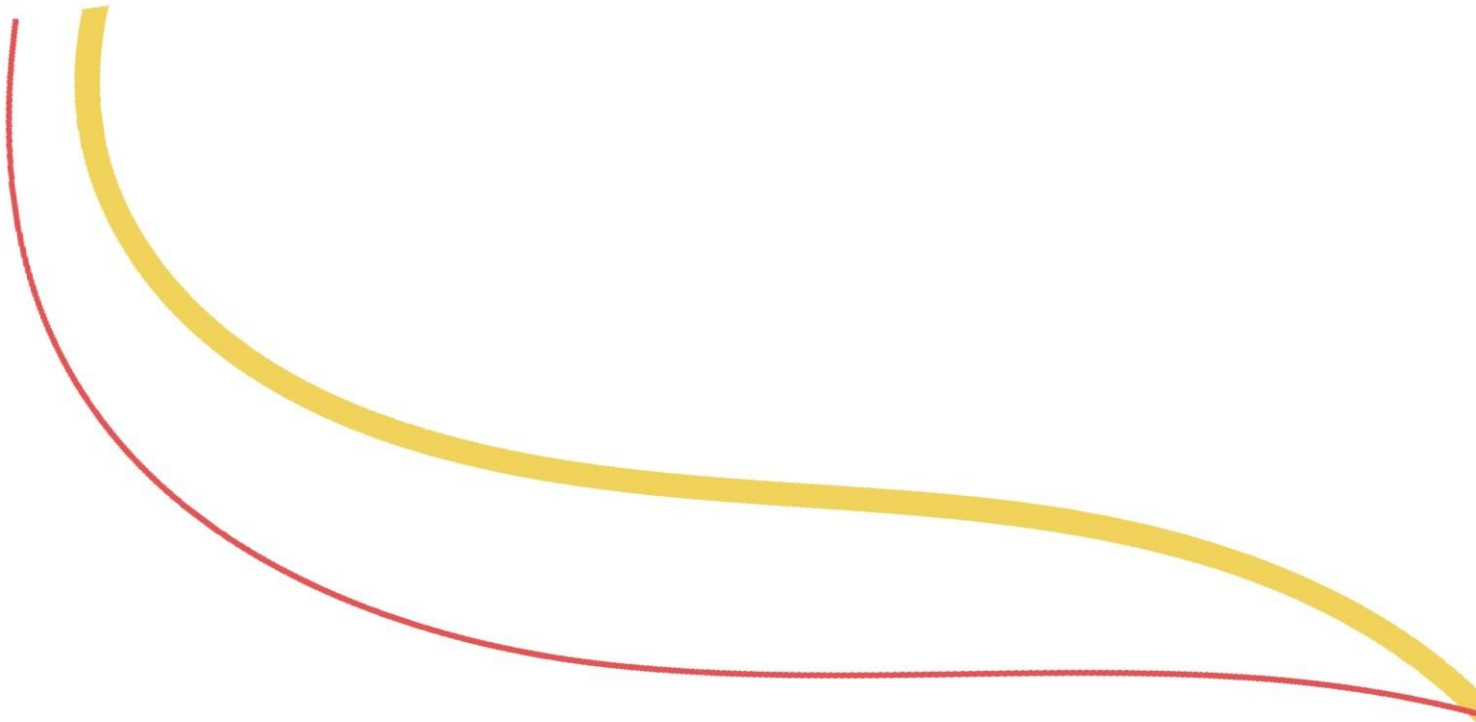
Puteți descărca sau comanda publicații UE gratuite și contra cost la adresa: <https://op.europa.eu/en/publications>. Mai multe exemplare ale publicațiilor gratuite pot fi obținute contactând Europe Direct sau centrul de informare local (a se vedea https://europa.eu/european-union/contact_en).

LEGISLAȚIA UE ȘI DOCUMENTELE CONEXE

Pentru a avea acces la informații juridice din UE, inclusiv la toată legislația UE începând cu 1952 în toate versiunile lingvistice oficiale, accesați EUR-Lex la adresa EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu>

DATE DESCHISE DE LA UE

Portalul de date deschise al UE (<http://data.europa.eu/euodp/en>) oferă acces la seturi de date din UE. Datele pot fi descărcate și reutilizate gratuit, atât în scopuri comerciale, cât și necomerciale.

Biroul Publicații al
Uniunii Europene

**** Traducerea în limba română a fost realizată în luna noiembrie 2023 prin grija Punctului de Contact Național EaSI din România. Versiunea oficială este disponibilă pe site-ul www.fonduri-easi.ro***